

14

Αποκάλυψη 14:1 Και είδα, και να, ένα Αρνίο, που στεκόταν επάνω στο βουνό Σιών, και μαζί του 144.000, που είχαν το όνομά του και το όνομα του Πατέρα του γραμμένο επάνω στα μέτωπά τους.

2 Και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, σαν φωνή από πολλά νερά, και σαν φωνή δυνατής βροντής· και άκουσα μια φωνή από κιθαρωδούς, που έπαιζαν με τις κιθάρες τους.

3 Και έψαλλαν σαν μια καινούργια ωδή μπροστά στον θρόνο, και μπροστά στα τέσσερα ζώα και τους πρεσβύτερους· και κανένας δεν μπορούσε να μάθει την ωδή, παρά μονάχα οι 144.000, που ήσαν αγορασμένοι από τη γη.

4 Αυτοί είναι εκείνοι που δεν μολύνθηκαν με γυναίκες· επειδή, είναι παρθένοι· αυτοί είναι που ακολουθούν το Αρνίο όπου κι αν πάει, αυτοί αγοράστηκαν από τους ανθρώπους, ως απαρχή στον Θεό και στο Αρνίο.

5 Και στο στόμα τους δεν βρέθηκε δόλος· επειδή, είναι χωρίς ψεγάδι μπροστά στον θρόνο του Θεού.

6 Και είδα έναν άλλον άγγελο να πετάει στο μέσον του ουρανού, ο οποίος είχε ένα αιώνιο ευαγγέλιο, για να κηρύξει σ' αυτούς που κατοικούν επάνω στη γη, και σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό·

7 και έλεγε με δυνατή φωνή: Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ' αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης του· και προσκυνήστε αυτόν, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και τις πηγές των νερών.

8 Και ένας άλλος άγγελος ακολούθησε, λέγοντας: «Έπεσε, έπεσε η Βαβυλώνα, η μεγάλη πόλη· επειδή, από το κρασί του θυμού της πορνείας της πότισε όλα τα έθνη».

9 Και ένας τρίτος άγγελος τους ακολούθησε, λέγοντας με δυνατή φωνή: Όποιος προσκυνάει το θηρίο και την εικόνα του, και παίρνει το χάραγμα επάνω στο μέτωπό του ή επάνω στο χέρι του,

10 θα πιει κι αυτός από το κρασί του θυμού του Θεού, που είναι κερασμένο ανόθευτο μέσα στο ποτήρι της οργής του· και θα βασανιστεί με φωτιά και θειάφι μπροστά στους άγιους αγγέλους και μπροστά στο Αρνίο.

11 Και ο καπνός του βασανισμού τους ανεβαίνει σε αιώνες αιώνων· και δεν έχουν ανάπαυση ημέρα και νύχτα όσοι προσκυνούν το θηρίο και την εικόνα του, και όποιος παίρνει το χάραγμα του ονόματός του.

12 Εδώ είναι η υπομονή των αγίων· εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού.

13 Και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, που έλεγε σε μένα: Γράψε: Μακάριοι οι νεκροί, που από τώρα πεθαίνουν εν Κυρίω. Ναι, λέει το Πνεύμα, για να αναπαυθούν από τον κόπο τους· και τα έργα τους ακολουθούν μ' αυτούς.

14 Και είδα, και να, ένα λευκό σύννεφο, κι επάνω στο σύννεφο καθόταν κάποιος όμοιος με Υιόν ανθρώπου, έχοντας επάνω στο κεφάλι του χρυσό στεφάνι, και στο χέρι του κοφτερό δρεπάνι.

15 Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από τον ναό κρίζοντας με δυνατή φωνή προς εκείνον που κάθεται επάνω στο σύννεφο: Στείλε το δρεπάνι σου, και θέρισε· επειδή, ήρθε για σένα η ώρα του να θερίσεις, δεδομένου ότι ξεράθηκε ο θερισμός της γης·

16 Κι αυτός που καθόταν επάνω στο σύννεφο έβαλε το δρεπάνι του επάνω στη γη· και θερίστηκε η γη.

17 Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από τον ναό, που είναι μέσα στον ουρανό, έχοντας κι αυτός ένα κοφτερό δρεπάνι.

18 Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από το θυσιαστήριο, έχοντας εξουσία επάνω στη φωτιά· και φώναξε με δυνατή κραυγή προς αυτόν που είχε το κοφτερό δρεπάνι, λέγοντας: Στείλε το κοφτερό σου δρεπάνι, και τρύγησε τα τσαμπιά της αμπέλου της γης, επειδή ωρίμασαν τα σταφύλια της.

19 Και ο άγγελος έβαλε το δρεπάνι του στη γη, και τρύγησε την άμπελο της γης, και έριξε αυτό που τρυγήθηκαν στον μεγάλο ληνό του θυμού του Θεού.

20 Και ο ληνός πατήθηκε έξω από την πόλη, και βγήκε αίμα από τον ληνό μέχρι τους χαλινούς των αλόγων, σε απόσταση 1.600 σταδίων.

14:1 ΑΠΟΚΟΡΥΦΩΣΗ: ΤΟ ΑΡΝΙΟ ΜΕ ΤΟΥΣ 144.000

Το χιαστό ρητορικό σχήμα δείχνει ότι το βιβλίο της Αποκάλυψης έχει δυο κορυφώσεις (βλ. ενότητα 1: *Το Χιαστό Ρητορικό Σχήμα*). Η πρώτη κορύφωση βρίσκεται στο τέλος του κεφαλαίου 13, όπου παρουσιάζονται η εικόνα, το χάραγμα και ο αριθμός του Θηρίου. Αυτό υποδηλώνει ότι η πρώτη ενότητα του βιβλίου σχετίζεται με τις προσπάθειες του Σατανά να καταβάλει το βασίλειο του Θεού. Τα αποτελέσματα των προσπαθειών του εκδηλώνονται στην προοδευτική διαφθορά της Εκκλησίας, όπως αυτή σκιαγραφείται στα μηνύματα προς τις επτά εκκλησίες, στην πρόκληση του Σατανά για το άνοιγμα του βιβλίου της ζωής στο πέμπτο κεφάλαιο, στις καταστροφικές πληγές του Σατανά στις επτά σάλπιγγες, στη δολοφονία των δυο μαρτύρων στο κεφάλαιο 11 και στις άγριες επιθέσεις του θηρίου από τη θάλασσα και του θηρίου από τη γη.

Στην πρώτη κορύφωση βλέπουμε το χαρακτήρα του Σατανά να ξεδιπλώνεται πλήρως μέσα από το ψεύτικο πολιτικοθρησκευτικό σύστημα με θαύματα και πλάνες, το οποίο απαιτεί και επιβάλλει τη συμμόρφωση με 'θρησκευτικές' απαιτήσεις, χρησιμοποιώντας οικονομική πίεση και τέλος την απειλή του θανάτου. Στο παρασκήνιο βρίσκεται ο Σατανάς – ο αόρατος δράκοντας αντιπροσωπεύεται από το θηρίο από τη θάλασσα και από το θηρίο από τη γη, που συμβολίζουν τα πολιτικοθρησκευτικά συστήματα με ηγέτες και οπαδούς που εκτελούν τους σκοπούς του Σατανά.

Η αντίστοιχη κορύφωση στη δεύτερη ενότητα της Αποκάλυψης βρίσκεται στο κεφάλαιο 14, το οποίο ξεκινά παρουσιάζοντας **“ένα Αρνίο, που στεκόταν επάνω στο βουνό Σιών, και μαζί του 144.000, που είχαν το όνομά του και το όνομα του Πατέρα του γραμμένο επάνω στα μέτωπά τους”** Αποκάλυψη 14:1. Ο Θεός είναι το κεντρικό πρόσωπο και μολονότι θα μπορούσε να απεικονίζεται με αμέτρητους τρόπους παρουσιάζεται, στη κορύφωση της Μεγάλης Διαμάχης, ως ο Χριστός, ο Αμνός του Θεού. Σε μια εντυπωσιακή αντίθεση με τον απατηλό, καταπιεστικό χαρακτήρα του Σατανά, ο Θεός απεικονίζεται ως Σωτήρας που θυσιάστηκε για την αμαρτωλή ανθρωπότητα.

Ακριβώς όπως ο χαρακτήρας και οι σκοποί του Σατανά αντανακλούνται στους οπαδούς του στο σύστημα του θηρίου, έτσι και το Αρνίο αντανακλάται στους εκπροσώπους του - τους **“144.000 που είχαν το όνομα Του και το όνομα του Πατέρα Του γραμμένο επάνω στα μέτωπά τους”**. Η ομάδα αυτή παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο έβδομο κεφάλαιο, όταν σφραγίστηκαν στα μέτωπά τους “από κάθε φυλή των γιων Ισραήλ” (Αποκάλυψη 7:4). Στο ενδέκατο κεφάλαιο οι 144.000 εμφανίζονται και πάλι ως οι δύο μάρτυρες, δίνοντας μια ισχυρή μαρτυρία στο λαό του Θεού που βρίσκεται στη Βαβυλώνα (βλ. ενότητα 11:3-6 *Ποιοι Είναι οι Δύο Μάρτυρες*;). Παρουσιάζονται ξανά στην Αποκάλυψη 15:2-4 στη “γυάλινη θάλασσα”¹ να χαίρονται τη νίκη τους εναντίον του θηρίου, ακόμα και όταν πρόκειται να ξεχυθούν οι επτά τελευταίες πληγές. Οι 144.000 παρουσιάζονται για τελευταία φορά στο κεφάλαιο 18, ως “έναν άγγελο που κατέβαινε

¹ Στις περιγραφές των 144.000 στο κεφάλαιο 14 και των νικητών στο κεφάλαιο 15 αναφέρονται κιθάρες. Οι 144.000 στέκονται “μπροστά στο θρόνο”. Η γυάλινη θάλασσα στην οποία στέκονται οι νικητές, βρίσκεται επίσης μπροστά στο θρόνο. (Αποκάλυψη 4:6, 7:9, 14:3). Οι 144.000 μεταδίδουν το μήνυμα του τρίτου αγγέλου, για να νικήσουν “το θηρίο και την εικόνα του, και... το χάραγμα” (Αποκάλυψη 14:9). Εκείνοι που στέκονται στη γυάλινη θάλασσα “νίκησαν ενάντια στο θηρίο κι ενάντια στην εικόνα του κι ενάντια στο χάραγμα του” (Αποκάλυψη 15:2). Η ομάδα των νικητών περιλαμβάνει τους αγγελιοφόρους (144.000) αλλά και εκείνους που δέχτηκαν το μήνυμα (το μεγάλο πλήθος).

από τον ουρανό”, ο οποίος “έκραξε δυνατά με ισχυρή φωνή” στο λαό του Θεού που βρίσκεται στη Βαβυλώνα, λέγοντας: “Βγείτε έξω απ’ αυτή, ο λαός μου” (Αποκάλυψη 18:1-4).²

Με τόσες σημαντικές αναφορές δεν μας εκπλήσσει το γεγονός ότι οι 144.000 βρίσκονται στην καρδιά της αποκορύφωσης του βιβλίου της Αποκάλυψης. Είναι όμως σημαντικό να θυμόμαστε ότι οι ήρωες της Αποκάλυψης δεν είναι οι άνθρωποι, αλλά το **“Αρνίο”** και ο **“Πατέρας Του”** είναι στο κέντρο της προσοχής μας. Οι 144.000 ήταν απελπισμένοι αμαρτωλοί όπως όλοι οι άνθρωποι και μόνο η χάρη του Θεού τους οδήγησε σε μετάνοια, τους έδωσε τη νίκη εναντίον της αμαρτίας και τους κατέστησε ικανούς να μείνουν πιστοί εν όψει της αφόρητης πίεσης στη Μεγάλη Θλίψη.³ Μέσω της χάρις Του αποκαλύπτουν τον Ιησού, όπως πραγματικά είναι, ξεσκεπάζοντας τα ψέματα και τις παρανοήσεις που ο Σατανάς πλασάρει στον κόσμο.

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

“Και είδα, και να, ένα Αρνίο, που στεκόταν επάνω στο βουνό Σιών, και μαζί του 144.000, που είχαν το όνομά του και το όνομα του Πατέρα του γραμμένο επάνω στα μέτωπά τους” **Αποκάλυψη 14:1.** Το να έχει κάποιος το όνομα του Πατέρα στο μέτωπό του σημαίνει πολλά περισσότερα από το να έχει το όνομά του γραμμένο στο βιβλίο μελών μιας εκκλησίας. Κατ’ αρχήν το όνομα του Θεού είναι αδιαίρετο από τον χαρακτήρα Του.⁴ Το να έχουν οι 144.000 το όνομα του Πατέρα γραμμένο στα μέτωπά τους σημαίνει ότι αντανακλούν τον χαρακτήρα Του. Το όνομα του Θεού σημαίνει επίσης την παρουσία Του. Από τη λατρεία στο αγιαστήριο της Παλαιάς Διαθήκης μαθαίνουμε ότι όπου είναι το όνομά του Θεού, εκεί είναι η παρουσία Του.⁵ Οι επίγειοι ναοί έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτί, τώρα όμως ο λαός του Θεού είναι ο ναός της Καινής Διαθήκης. “Δεν ξέρετε ότι είστε ναός του Θεού, και το Πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα σας;” “Το σώμα σας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, που είναι μέσα σας, το οποίο έχετε από τον Θεό” (Α’ Κορινθίους 3:16, 6:19). Το όνομα του Πατέρα, γραμμένο στα μέτωπα των 144.000, σημαίνει ότι Εκείνος, μέσω του Αγίου Πνεύματος, ζει μέσα τους και εξαιτίας της παρουσίας Του ο χαρακτήρας Του γίνεται και χαρακτήρας τους.

Το όνομα του Θεού στο μέτωπο του λαού Του έχει έναν σκοπό: να Τον αποκαλύψει σε εκείνους που δεν τον γνωρίζουν. Λυτρώνοντας τους 144.000 **“ως απαρχή στον Θεό”**, ο Θεός διακηρύσσει τον εαυτό Του στον κόσμο. Για αυτόν το λόγο το όνομα Του βρίσκεται **“στα μέτωπα τους”**, το πιο εμφανές σημείο του σώματος. Ο λαός του Θεού προσδιορίζει το όνομα Του στους γύρω τους: “Είσαι μέγας, Κύριε Θεέ’ επειδή, δεν υπάρχει όμοιός σου... και ποιο άλλο έθνος επάνω στη γη είναι όπως ο λαός σου, όπως ο Ισραήλ, που ο Θεός ήρθε να τον εξαγοράσει για δικό του λαό, και για να τον κάνει ονομαστόν... επειδή, στερέωσες στον εαυτό σου τον λαό σου

² Το μήνυμα αυτού του ισχυρού αγγέλου είναι το ίδιο (“βγείτε από την Βαβυλώνα”) με το μήνυμα των 144.000 (Αποκάλυψη 14:8).

³ Βλ. Ρωμαίους 2:4, Α’ Κορινθίους 15:57, Αποκάλυψη 14:12.

⁴ Ο Μωυσής άκουσε τον Θεό να διακηρύσσει το όνομα Του: “Και πέρασε ο Κύριος μπροστά του και κήρυξε: Ο Κύριος, ο Κύριος ο Θεός είναι οκτίρμονας και ελεήμονας, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, ο οποίος φυλάττει έλεος σε χιλιάδες, συγχωρεί ανομία και παράβαση και αμαρτία, και καθόλου δεν αθώνει τον ένοχο” (Έξοδος 34:6,7). Το όνομα Του είναι συνώνυμο με τη δόξα, την αγιότητα, τη δύναμη και ακόμη τη ζηλόφθονη επιθυμία Του να έχει μια αποκλειστική σχέση αγάπης με τη φύση Του, την Εκκλησία. Βλ. Δευτερονόμιο 32:3,4, Ησαΐας 59:19, 57:15, Ψαλμοί 54:1, Έξοδος 34:14.

⁵ Ο βασιλιάς Ιωσαφάτ είπε στο λαό Ισραήλ: “και οικοδόμησαν σε σένα αγιαστήριο για το όνομά σου... αν... σταθούμε μπροστά απ’ αυτό τον οίκο (το αγιαστήριο) και μπροστά σου, (επειδή, το όνομά σου βρίσκεται σ’ αυτόν τον οίκο)” (Β’ Χρονικών 20:7-9). Ο Θεός είπε στον Μωυσή: “στον τόπο που ο Κύριος ο Θεός σας εκλέξει από όλες τις φυλές σας, για να βάλει εκεί το όνομά του, στην κατοικία του θα τον ζητήσετε, κι εκεί θα έρθετε” (Δευτερονόμιο 12:5,11, 14:23, 16:2). Ο Σολομώντας δήλωσε: “και έκτισα τον οίκο στο όνομα του Κυρίου του Θεού του Ισραήλ” και ο Θεός απαντά “Αγίασα αυτόν τον οίκο, που έκτισες για να βάλω εκεί το όνομά μου στον αιώνα και τα μάτια μου και η καρδιά μου θα είναι εκεί για πάντα” (Α’ Βασιλέων 8:18-20, 9:3, βλ. επίσης Α’ Βασιλέων 11:36, Ιερεμίας 3:17).

Ισραήλ, για να είναι λαός σου στον αιώνα· κι εσύ, Κύριε, έγινες Θεός τους... Και *ας μεγαλυνθεί το όνομά σου μέχρι τον αιώνα*” (Β΄ Σαμουήλ 7:22-26).

Στον Ιεζεκιήλ 36, ο Θεός υποσχέθηκε νέα καρδιά και νέο πνεύμα σε εκείνους που στο παρελθόν είχαν βεβηλώσει το όνομά Του, ώστε μέσω του νέου τους χαρακτήρα να δοξαστεί το όνομά Του. “Θα αγιάσω το μεγάλο μου όνομα, που βεβηλώθηκε ανάμεσα στα έθνη, το οποίο βεβηλώσατε ανάμεσά τους· και τα έθνη θα γνωρίσουν ότι εγώ είμαι ο Κύριος, λέει ο Κύριος ο Θεός, όταν αγιαστώ σε σας μπροστά στα μάτια τους... θα ράνω επάνω σας καθαρό νερό, και θα καθαριστείτε· από όλες τις ακαθαρσίες σας, και από όλα τα είδωλά σας, θα σας καθαρίσω. Και θα σας δώσω καρδιά νέα· και θα βάλω μέσα σας πνεύμα νέο, και, αφού θα έχω αποσπάσει την πέτρινη καρδιά από τη σάρκα σας, θα σας δώσω καρδιά σάρκινη. Και θα βάλω μέσα σας το Πνεύμα μου και θα σας κάνω να περπατάτε στα διατάγματά μου, και να τηρείτε τις κρίσεις μου, και να τις εκτελείτε... Και τα έθνη, που είχαν εναπομείνει ολόγυρά σας, θα γνωρίσουν ότι εγώ ο Κύριος οικοδόμησα τα κατεδαφισμένα, και φύτεψα τα αφανισμένα” (Ιεζεκιήλ 36:21-36). Με άλλα λόγια, ο Θεός καθιστώντας το λαό Του αγνό και άγιο, “αγιάζει το μεγάλο Του όνομα” και “τα έθνη θα γνωρίσουν ότι (Αυτός είναι) ο Κύριος”. Αυτό ακριβώς κάνει ο Θεός στο τέλος του κόσμου μέσω των 144.000 όταν αναφέρει ότι **“έχουν το όνομά του Πατέρα γραμμένο επάνω στα μέτωπά τους”**.

14:2-5 ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΑΡΝΙΟΥ

Οι 144.000 έχουν το χαρακτήρα του Θεού, έχουν πληρωθεί από την παρουσία Του και σκοπός τους είναι να μεγαλύνουν και να δοξάσουν το άγιο όνομα του Θεού. Αυτό είναι το αποκορύφωμα του έργου του Θεού ανά τους αιώνες, η τελειοποίηση ενός λαού για Εκείνον που θα γίνει μάρτυρας Του την **“ώρα της κρίσης”** - “Η αγάπη έχει φτάσει σε τέλειο βαθμό μαζί μας, για να έχουμε θάρρος κατά την ημέρα της κρίσης, επειδή, όπως είναι εκείνος, έτσι είμαστε κι εμείς μέσα σ’ αυτόν τον κόσμο” (Α΄ Ιωάννου 4:17).

“Και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, σαν φωνή από πολλά νερά, και σαν φωνή δυνατής βροντής· και άκουσα μια φωνή από κιθαρωδούς, που έπαιζαν με τις κιθάρες τους. Και έψαλλαν σαν μια καινούργια ωδή μπροστά στον θρόνο, και μπροστά στα τέσσερα ζώα και τους πρεσβύτερους· και κανένας δεν μπορούσε να μάθει την ωδή, παρά μονάχα οι 144.000, που ήσαν αγορασμένοι από τη γη. Αυτοί είναι εκείνοι που δεν μολύνθηκαν με γυναίκες· επειδή, είναι παρθένοι· αυτοί είναι που ακολουθούν το Αρνίο, όπου κι αν πάει, αυτοί αγοράστηκαν από τους ανθρώπους, ως απαρχή στον Θεό και στο Αρνίο. Και στο στόμα τους δεν βρέθηκε δόλος· επειδή, είναι χωρίς ψεγάδι μπροστά στον θρόνο του Θεού” Αποκάλυψη 14:2-5.

Παρόλο που σε γενικές γραμμές οι 144.000 είναι **“χωρίς ψεγάδι”**, τονίζονται ιδιαίτερα κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τους. Κατ’ αρχήν, **“Δεν μολύνθηκαν με γυναίκες, επειδή είναι παρθένοι”**. Στο δωδέκατο κεφάλαιο είδαμε ότι η γυναίκα στην προφητεία συμβολίζει την Εκκλησία, είτε αγνή όπως στην Αποκάλυψη 12:1 (“η γυναίκα ντυμένη τον ήλιο, το φεγγάρι και τα αστέρια”) είτε διεφθαρμένη όπως στο κεφάλαιο 17 (η μεγάλη πόρνη). ‘Μόλυνση’ με γυναίκες, σημαίνει ένωση, σε επίπεδο καρδιάς, με μια διεφθαρμένη Εκκλησία - την πόρνη και τις θυγατέρες της (Αποκάλυψη 17:5). Αυτές οι εκκλησίες είναι μέρος της Βαβυλώνας και παρόλο που ένα μεγάλο πλήθος θα κληθεί να εξέλθει από τη Βαβυλώνα, οι 144.000, που θα πραγματοποιήσουν το κάλεσμα, θα είναι ακηλίδωτοι από την φθοροποιό επιρροή της ειδωλολατρίας της.

Επιπλέον, **“ακολουθούν το Αρνίο όπου κι αν πάει”**. Είναι άνθρωποι που είναι τόσο αρμονικά ενωμένοι με το Άγιο Πνεύμα, ώστε ακούν τη φωνή Του που τους λέει που να πορευθούν, τι να κάνουν και τι να πουν. Ο Θεός πάντα ενεργεί γύρω μας προσπαθώντας να ανοίξει τις καρδιές των ανθρώπων. Όταν κάποιος ανταποκρίνεται στην προτροπή του Αγίου Πνεύματος τότε ο Θεός

χρειάζεται έναν πιστό ως ανθρώπινο εκπρόσωπό Του για να βοηθήσει αυτή την προτροπή να αυξηθεί και να γίνει ο άνθρωπος αυτός μαθητής Του. Ο Αβραάμ, ο Μωυσής και ο Ηλίας αποτελούν τρία παραδείγματα στην Αγία Γραφή, που είχαν τόσο στενή σχέση με τον Θεό, ώστε κατανοούσαν τις οδηγίες Του και ήταν πρόθυμοι να ανταποκριθούν.⁶ Τέτοια σχέση θα έχουν οι 144.000 με τον Θεό και θα τους είναι απαραίτητη για να μεταδώσουν τα ισχυρά μηνύματα στη διάρκεια των τρομακτικών συνθηκών της Μεγάλης Θλίψης.

“Αυτοί αγοράστηκαν από τους ανθρώπους, ως απαρχή στον Θεό και στο Αρνίο”. Η απαρχή (το δράγμα) ήταν ένα δείγμα του πρώτου και καλύτερου καρπού της γης, μια υπόσχεση της πλούσιας σοδειάς που θα ακολουθούσε.⁷ Ο Χριστός, μέσω της θυσίας και της ανάστασης, έγινε “απαρχή αυτών που έχουν κοιμηθεί (πεθάνει)” (Α΄ Κορινθίους 15:20-23), μια εγγύηση ότι κάποτε θα υπάρξει μια μεγάλη ‘σοδειά’ αγίων που θα αναστηθούν. Παρομοίως, οι 144.000 είναι απαρχή αυτών που θα ζουν στην επιστροφή του Χριστού, μια εγγύηση για άφθονη σοδειά (το μεγάλο πλήθος) ανθρώπων που θα έχουν τον δίκαιο χαρακτήρα του Χριστού.

Σε αυτή την περικοπή δύο φορές οι 144.000 περιγράφονται να βρίσκονται **“μπροστά στον θρόνο του Θεού”** (εδ. 3,5) και εκ πρώτης όψευς φαίνεται το όραμα να έχει προχωρήσει στο χρόνο και να βρισκόμαστε μετά τη Δευτέρα Παρουσία όταν ο λαός του Θεού είναι στον ουρανό. Ωστόσο στην Αποκάλυψη 7:15 απεικονίζονται ξανά “μπροστά στον θρόνο” και εκεί είδαμε ότι έχουν τη θαυμάσια εμπειρία να βρίσκονται σωματικά στη γη στη διάρκεια των πληγών, αλλά πνευματικά να βρίσκονται στον ουρανό μπροστά στο θρόνο του Θεού (βλ. ενότητα 7: *Στον Ουρανό και στη Γη*). Η περικοπή που εξετάζουμε τώρα (14:1-5) βρίσκεται ανάμεσα στην τελευταία επίθεση του θηρίου (το χάραγμα, ο αριθμός και η εικόνα) και στο τελευταίο μήνυμα του Θεού (το μήνυμα των τριών αγγέλων) και συνεπώς έχει το ίδιο νόημα, οι αντιπρόσωποι του Θεού βρίσκονται ακόμα στη γη λίγο πριν τη Δευτέρα Παρουσία. Υπό αυτή την έννοια είναι σαν τον Χριστό που είπε “Δεν είμαι πλέον μέσα στον κόσμο” (Ιωάννην 17:11) παρόλο που είχε μπροστά Του τρεις μέρες βασάνων, τη σταύρωση και τον θάνατο. Είπε στον Νικόδημο: “Κανένας δεν ανέβηκε στον ουρανό, παρά αυτός που κατέβηκε από τον ουρανό, ο Υιός του ανθρώπου, αυτός που είναι στον ουρανό (Ιωάννην 3:13). Αν και είχε κατέβει από τον ουρανό, πνευματικά ήταν ακόμα εκεί με τον Πατέρα Του.

Ο Στέφανος είχε την ίδια εμπειρία λίγο πριν το λιθοβολισμό του. “Ο Στέφανος, πλήρης καθώς ήταν από το Άγιο Πνεύμα, ατενίζοντας στον ουρανό, είδε τη δόξα του Θεού και τον Ιησού να στέκεται από τα δεξιά του Θεού, και είπε: Να, θωρώ τους ουραμούς ανοιγμένους, και τον Υιό του ανθρώπου να στέκεται από τα δεξιά του Θεού” (Πράξεις 7:55,56). Ο απόστολος Παύλος δήλωσε: “Μας ανάστησε μαζί του (με τον Χριστό), και μας κάθισε μαζί του στα επουράνια διαμέσου του Ιησού Χριστού” (Εφεσίους 2:6), χρησιμοποιώντας αόριστο χρόνο υποδηλώνει ότι πνευματικά και μέσω της πίστης καθόμαστε ήδη με τον Χριστό στον θρόνο Του. Μας προσκαλεί να “πλησιάσουμε, λοιπόν, με θάρρος στον θρόνο της χάριτος” (Εβραίους 4:16), μολοντί ο θρόνος Του είναι στον ουρανό και εμείς είμαστε στη γη.

Αυτές είναι εμπειρίες πίστης που μπορούμε να γευθούμε από τώρα, οι μοναδικές όμως εμπειρίες που θα έχει ο λαός του Θεού στη Μεγάλη Θλίψη θα τους οδηγήσουν σε ένα ανώτερο επίπεδο. Αφενός, οι 144.000 θα αντιμετωπίσουν τις απειλές που θα συνοδεύονται από το χάραγμα και τον αριθμό του θηρίου και αφετέρου, θα λάβουν την όψιμη βροχή του Αγίου Πνεύματος. Σε αυτό το πλαίσιο ο ουράνιος κόσμος θα γίνει τόσο πραγματικός, ώστε οι 144.000 θα είναι κιόλας **“μπροστά στον θρόνο”**. Αυτή η εμπειρία θα εμπνεύσει μια **“καινούργια ωδή”**, που θα ψάλλουν. Ο λόγος που **“Κανένας δεν μπορούσε να μάθει την ωδή, παρά μονάχα οι 144.000”**, είναι επειδή θα έχουν μια εμπειρία που θα είναι μοναδική στην ανθρώπινη ιστορία καθώς θα μεταδίδουν την τριπλή αγγελία στον κόσμο.

⁶ Για παράδειγμα Γένεση 12:1-4, Έξοδος 3,4, Α΄ Βασιλέων 17:19.

⁷ Έξοδος 23:17, 34:23, Δευτερονόμιο 16:16, Αριθμοί 18:3,4, Δευτερονόμιο 26:1-10.

14:6 Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

“Και είδα έναν άλλον άγγελο να πετάει στο μέσον του ουρανού, ο οποίος είχε ένα αιώνιο ευαγγέλιο, για να κηρύξει σ’ αυτούς που κατοικούν επάνω στη γη, και σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό” Αποκάλυψη 14:6. Αυτό το εδάφιο είναι η εισαγωγή του πρώτου από τα τρία πιο ισχυρά μηνύματα που έχουν δοθεί ποτέ στην ανθρωπότητα. Το γεγονός ότι τα μηνύματα διακηρύσσονται από άγγελους που **“πετάνε στο μέσον του ουρανού”** δεν σημαίνει ότι κυριολεκτικοί άγγελοι θα πετούν στον ουρανό, φωνάζοντας στους ανθρώπους στη γη. Η βασική έννοια της λέξη “άγγελος” είναι αγγελιοφόρος, αυτός που μεταφέρει ένα μήνυμα και σε άλλα εδάφια της Αποκάλυψης οι άγγελοι συμβολίζουν ανθρώπινους αγγελιοφόρους.⁸ Οι τρεις άγγελοι συμβολίζουν ανθρώπους που θα μεταδώσουν το τελευταίο μήνυμα. Τα μηνύματα δίνονται αμέσως μετά την περιγραφή των 144.000, υποδηλώνοντας ότι εκείνοι είναι που θα μεταδώσουν το μήνυμα. Το γεγονός ότι τα μηνύματα δίνονται **“στο μέσον του ουρανού”**⁹ δείχνει ότι θα είναι τόσο εκτεταμένα και διακριτά, ώστε θα είναι αδύνατον να αγνοηθούν. Μάλιστα, η καθολικότητα των μηνυμάτων υπογραμμίζεται από το γεγονός ότι απευθύνονται προς **“κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό”**

Το θεμέλιο των τριών μηνυμάτων είναι το **“αιώνιο ευαγγέλιο”**. Η λέξη “ευαγγέλιο” σημαίνει “καλή είδηση” και υπάρχουν πολλές καλές ειδήσεις στη Γραφή. Στην Καινή Διαθήκη η λέξη ‘ευαγγέλιο’ αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο μήνυμα, όπως πολύ καλά συνοψίζει ο Παύλος στην Α’ Κορινθίους 15. *“Σας φανερώνω δε, αδελφοί, το ευαγγέλιο... στο οποίο και στέκεστε· διαμέσου του οποίου και σώζεστε... ότι ο Χριστός πέθανε εξαιτίας των αμαρτιών μας σύμφωνα με τις γραφές”* (15:1-3). Το γεγονός ότι ο “Χριστός πέθανε εξαιτίας των αμαρτιών μας” είναι απολύτως απαραίτητο για τη σωτηρία μας, επειδή “όλοι αμάρτησαν” και “ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος” (Ρωμαίους 3:23, 6:23). Ήμασταν “νεκροί, εξαιτίας των παραβάσεων και των αμαρτιών μας... δεν είχαμε ελπίδα, και ήμασταν στον κόσμο χωρίς Θεό”, ο Θεός όμως “μας ζωοποίησε μαζί με τον Χριστό... με τον οποίο έχουμε την απολύτρωση διαμέσου του αίματός του, την άφεση των αμαρτημάτων” (Εφεσίους 2:1,12, 5, 1:7). Ο Χριστός “μας αγάπησε, και μας έλουσε από τις αμαρτίες μας με το αίμα του” (Αποκάλυψη 1:5) αφαιρώντας την έχθρα που μας χώριζε από Εκείνον.

Επιπλέον, *“θάφτηκε, και την τρίτη ημέρα αναστήθηκε”*. *“Τώρα, ο Χριστός αναστήθηκε από τους νεκρούς· έγινε η απαρχή αυτών που έχουν κοιμηθεί”* (Α’ Κορινθίους 15:4,20). Η ελπίδα μας εκτείνεται πέρα από αυτή τη ζωή. Η ανάσταση του Χριστού διασφαλίζει τη ζωή μετά τον τάφο για όποιον δεχθεί τη θυσία Του και μια θέση στη ένδοξη βασιλεία Του την οποία ο Θεός “ετοίμασε για αυτούς που τον αγαπούν” (Α’ Κορινθίους 2:9).

Τα καλά νέα δεν τελείωσαν με την ανάσταση του Χριστού. Ο Χριστός επέστρεψε στον ουρανό, όπου *“πρέπει να βασιλεύει, μέχρις ότουβάλει όλους τους εχθρούς του κάτω από τα πόδια του”* (Α’ Κορινθίους 15:25). Αυτό αναφέρεται στη μεσιτεία Του στο ουράνιο αγιαστήριο. *“Έχουμε τέτοιου είδους αρχιερέα ... λειτουργός στα άγια, και στην αληθινή σκηνή (αγιαστήριο), την οποία ο Κύριος κατασκεύασε, και όχι άνθρωπος”*. *“Μπορεί (ο Χριστός) να σώζει ολοκληρωτικά αυτούς που προσέρχονται στον Θεό διαμέσου αυτού, ζώντας πάντοτε, για να μεσιτεύσει για χάρη τους”* (Εβραίους 8:1,2, 7:25).

⁸ Στα κεφάλαια 2 και 3 κάθε μήνυμα προς τις επτά εκκλησίες στέλνεται “προς τον άγγελο της εκκλησίας που είναι στη Έφεσο (κτλ.)”. Προφανώς τα μηνύματα απευθύνονταν προς τους ηγέτες των εκκλησιών και όχι προς έναν κυριολεκτικό άγγελο. Βλ. επίσης Αποκάλυψη 21:7.

⁹ Υπάρχουν τρεις ουρανοί στην Αγία Γραφή: η ατμόσφαιρα, ο ουρανός των αστεριών και ο ουρανός όπου βρίσκονται οι άγγελοι. Σύμφωνα με την Αποκάλυψη 19:17, η φράση “στο μέσον του ουρανού” αναφέρεται στην ατμόσφαιρα.

“Υστερα θα είναι το τέλος, όταν παραδώσει τη βασιλεία στον Θεό και Πατέρα· όταν καταργήσει κάθε αρχή και κάθε εξουσία και δύναμη” (Α΄ Κορινθίους 15:24). Ο Χριστός επιστρέφει! “Δεν θα σας αφήσω ορφανούς· έρχομαι σε σας” (Ιωάννην 14:18). “Έτσι και ο Χριστός, μια φορά προσφέρθηκε, για να σηκώσει τις αμαρτίες πολλών, θα φανεί για μια δεύτερη φορά χωρίς αμαρτία σ’ αυτούς που τον προσμένουν για σωτηρία” (Εβραίους 9:28). “Τελευταίος εχθρός καταργείται ο θάνατος” (Α΄ Κορινθίους 15:26). Ίσως τα καλύτερα νέα όλων είναι ότι “ο θάνατος δεν θα υπάρχει πλέον· ούτε πένθος ούτε κραυγή ούτε πόνος δεν θα υπάρχουν πλέον” (Αποκάλυψη 21:4). Αν η αιώνια ζωή ήταν σαν αυτή τη ζωή και συνεχιζόταν αιώνια, δεν θα ήταν καλά νέα. Ο Θεός όμως υπόσχεται: “Να, κάνω καινούρια τα πάντα” (εδ. 5).

Το ευαγγέλιο περιγράφεται ως “**αιώνιο**”, επειδή δεν είναι μια μεταγενέστερη ενέργεια ή ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης σαν αντίδοτο απέναντι στην αμαρτία. Ο Χριστός είναι “το αρνίο, που είναι σφαγμένο από τη δημιουργία του κόσμου” (Αποκάλυψη 13:8). Όταν ο Θεός Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα δημιούργησαν τον άνθρωπο με ελεύθερη βούληση και την πιθανότητα να επιλέξει το κακό, είχαν επίσης προνοήσει ότι ο Πατέρας θα δώσει “τον Υιό του τον μονογενή”, ώστε οι αμαρτωλοί που άξιζαν το θάνατο να λάβουν τη ζωή. Το ευαγγέλιο αναγγέλθηκε για πρώτη φορά όταν ο Θεός είπε στον Σατανά, το φίδι, “Θα στήσω έχθρα ανάμεσα σε σένα και στη γυναίκα, κι ανάμεσα στο σπέρμα σου και στο σπέρμα της” (Γένεση 3:15). Αυτό ήταν το ευαγγέλιο που συμβολιζόταν σε όλες τις θυσίες στην Παλαιά Διαθήκη. Το ευαγγέλιο μας λέει αυτό που έχει κάνει, που κάνει και θα κάνει ο Θεός, για να μας σώσει. Ο μόνος τρόπος που μπορούμε να σωθούμε από τον αιώνιο θάνατο είναι να πιστέψουμε στο ευαγγέλιο. Κανείς ποτέ δεν σώθηκε από θυσίες ζώων, τελετουργίες, θρησκευτικές πράξεις, έργα μετάνοιας, συμμετοχή στις δραστηριότητες της εκκλησίας, προσφορές, καλά έργα ή γενικά, κάνοντας το καλό, παρά μόνο πιστεύοντας στο “**αιώνιο ευαγγέλιο**”.

Η ΠΑΝΤΟΤΙΝΗ ΘΥΣΙΑ

Το τελευταίο μήνυμα ξεκινά τονίζοντας “**το αιώνιο ευαγγέλιο**” επειδή δίνεται στα πλαίσια της τελευταίας, παγκόσμιας προσπάθειας του Σατανά (του δράκοντα) να επιβάλει το δικό του θρησκευτικό σύστημα στον κόσμο μέσω του θηρίου από τη θάλασσα, με την υποστήριξη του θηρίου από τη γη. Όλα αυτά είναι η τελευταία εκδήλωση του συστήματος που εξουσίαζε τον κόσμο για 1260 χρόνια στον Μεσαίωνα (βλ. ενότητα 12:12-17). Οι διωγμοί των αγίων ήταν ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της κυριαρχίας και στο κεφάλαιο 13 είδαμε ότι υπήρξε επίσης μια λυσσαλέα επίθεση εναντίον του νόμου του Θεού και της Αιώνιας Διαθήκης. Η πιο επιδέξια ωστόσο και επικίνδυνη επίθεση του Σατανά είναι αυτή εναντίον του Αιώνιου Ευαγγελίου.

Τα μηνύματα προς τις επτά εκκλησίες (κεφάλαια 2 και 3) είναι η ιστορία της σταθερής διείσδυσης και διαφθοράς που προκάλεσε ο Σατανάς στην Εκκλησία. Σκοπός του ήταν να διαστρεβλώσει το ευαγγέλιο. Στο βιβλίο του Δανιήλ η προσπάθεια αυτή του Σατανά παρουσιάζεται ως επίθεση εναντίον της “παντοτινής θυσίας”. “Και το στράτευμα παραδόθηκε σ’ αυτόν μαζί με την παντοτινή θυσία εξαιτίας της παράβασης και έριξε την αλήθεια καταγής”. “Και οι βραχιόνες θα σηκωθούν εξαιτίας του... και θα αφαιρέσουν την παντοτινή θυσία” (Δανιήλ 8:12, 11:31).

Η Εβραϊκή λέξη “Τάμιντ” που μεταφράζεται “παντοτινή θυσία” στο βιβλίο του Δανιήλ σημαίνει “καθημερινή” ή “συνεχής” και αναφέρεται σε όλες τις τελετές που πραγματοποιούνταν καθημερινά στο επίγειο αγιαστήριο. Αυτές οι τελετές συμβόλιζαν το ευαγγέλιο. Συμπεριλάμβαναν την πρωινή και βραδινή θυσία ενός αμνού (Έξοδος 29:38,39), τη συνεχή παρουσία του άρτου (Έξοδος 25:30, Λευιτικό 24:5-9), τη συνεχή καύση του λυχναριού (Έξοδος 27:20,21, Λευιτικό 24:1-8), την καύση του θυμιάματος κάθε πρωί και βράδυ (Έξοδος 30:1-9) και

το συνεχές ολοκαύτωμα ζώων (Λευιτικό 6:9-13). Το παπικό σύστημα θεολογίας που αναπτύχθηκε τον Μεσαίωνα σταδιακά αφαίρεσε κάθε φάση της παντοτινής θυσίας:

1) Η καθημερινή θυσία των αμνών συμβόλιζε την παντοτινή θυσία του Χριστού στο σταυρό. (Α΄ Πέτρου 1:18,19). Αυτή αντικαταστάθηκε από την Καθολική Λειτουργία, στην οποία ο ιερέας δήθεν “δημιουργεί” το σώμα και το αίμα του Χριστού σε μια “ανανεωμένη θυσία”¹⁰ και τα μοιράζει στους πιστούς για να φάνε και να πιουν για τη σωτηρία τους.

2) Η συνεχής παρουσία του άρτου αντιπροσωπεύει τον Ιησού Χριστό, όπως παρουσιάζεται στο λόγο του Θεού, τον Οποίο ο λαός Του θα “τρώνει” συνέχεια.¹¹ Ο λόγος του Θεού υποσκελίστηκε από την “Ιερή Παράδοση” και τα γραπτά των Πατέρων της Εκκλησίας.

3) Τα λυχνάρια που φώτιζαν συνέχεια συμβόλιζαν το Άγιο Πνεύμα που ενεργεί στη ζωή κάθε πιστού, εφοδιάζοντάς τους με χαρίσματα προς ευλογία της Εκκλησίας.¹² Στο Καθολικό σύστημα τα χαρίσματα του Πνεύματος έγιναν αποκλειστικότητα των επαγγελματιών κληρικών και καθορισμένες λειτουργίες απέκλεισαν την επενέργεια του Πνεύματος και την ενεργή συμμετοχή των πιστών.

4) Η καθημερινή προσφορά θυμιάματος συμβόλιζε τη μεσιτεία του Χριστού, όταν ‘αναμιγνύει’ τις προσευχές μας με τις δικές Του και μεσιτεύει υπέρ υμών.¹³ Η μεσιτεία του Χριστού επισκιάστηκε από τη μεσιτεία των ιερέων, των αγίων και της Παναγίας.

5) Το συνεχές ολοκαύτωμα συμβόλιζε τις ενέργειες του Θεού στη ζωή του πιστού, για να τον μεταμορφώσει, να τον εξευγενίσει και να τον αγιάσει, καθαρίζοντας τον από την αμαρτία καθώς μετανοεί και εξομολογείται στον Θεό.¹⁴ Αυτό αντικαταστάθηκε από την εξομολόγηση στον ιερέα και τα έργα μετάνοιας, με τυπικές προσευχές, ταξίδια για προσκύνημα, το άναμμα των κεριών και με το καθαρτήριο μετά το θάνατο, όταν τα έργα μετάνοιας δεν αρκούσαν.¹⁵

Αυτά τα δόγματα και οι πρακτικές δεν ξεφύτρωσαν αμέσως ως συνέπεια ενεργειών ασεβών μηχανορράφων. Ενσταλάχτηκαν σταδιακά από τον ίδιο τον Σατανά καθώς ενέπνεε και παρακινούσε αποφάσεις που φαίνονταν καλές και τιμητικές τότε, οι οποίες ωστόσο υπέσκαπταν τα θεμέλια του ευαγγελίου. Το ισχυρό μήνυμα της τριπλής αγγελίας ξεκινά αποσαφηνίζοντας την πιο βασική και ζωτικής σημασίας διδαχή - **“το αιώνιο ευαγγέλιο”**. Σωζόμαστε, όχι εξαιτίας των πράξεων μας ή των πράξεων του ιερέα ή των αγίων. Ο Χριστός είναι το ευαγγέλιο, τα καλά νέα, επειδή η σωτηρία προέρχεται εξ’ ολοκλήρου από Εκείνον. Ακόμα και η πίστη που πιστεύει στο Ευαγγέλιο, είναι ένα δώρο από Εκείνον.

14:7 ΦΟΒΗΘΕΙΤΕ ΤΟΝ ΘΕΟ, ΚΑΙ ΔΩΣΤΕ ΔΟΞΑ Σ’ ΑΥΤΟΝ

“Και έλεγε με δυνατή φωνή: Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης του· και προσκυνήστε αυτόν, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και τις πηγές των νερών” Αποκάλυψη 14:7. Εκ πρώτης όψεως φαίνεται παράταιρο το γεγονός ότι το **“αιώνιο ευαγγέλιο”**, τα καλά νέα, ξεκινούν με τη δήλωση, **“φοβηθείτε τον Θεό”**. Ίσως να είναι παράταιρο επειδή μια προσταγή να φοβηθούμε κάποιον σημαίνει

¹⁰ Βλ. Catholic encyclopedia, άρθρο “The Sacrifice of the Mass”.

¹¹ Ησαΐας 54:10,11, Ματθαίος 4:4, Αμώς 8:4, Ιωάννην 6:33,41.

¹² Αποκάλυψη 4:5, Α΄ Κορινθίους 12:7-11, 14:26-31.

¹³ Αποκάλυψη 5:8, 8:3,4.

¹⁴ Α΄ Ιωάννου 1:9, Μαλαχίας 3:2,3, Α΄ Πέτρου 1:6,7.

¹⁵ Το Ρωμαιοκαθολικό δόγμα του καθαρτηρίου διδάσκει ότι η κοσμική ποινή των αμαρτιών που διαπράχτηκαν μετά τη βάφτιση πρέπει να εξοφληθεί με έργα μετάνοιας. Αν μέχρι την ώρα θανάτου αυτά τα έργα δεν αρκούν, υπάρχει ένα ενδιάμεσο στάδιο βασανιστηρίου, το καθαρτήριο, ανάμεσα στον παράδεισο και την κόλαση, όπου εξοφλούνται τα χρέη. Προσευχές για τους νεκρούς ή συγχωροχάρτια που χορηγούνται από τον πάπα μπορούν να βοηθήσουν τις ψυχές να εξοφλήσουν το χρέος πιο γρήγορα και να προχωρήσουν στον παράδεισο. Βλ. Καθολική Εγκυκλοπαίδεια, άρθρο “Καθαρτήριο”.

αυτομάτως ότι αισθανόμαστε φόβο. Ωστόσο, η ιστορία της έναρξης της αμαρτίας δείχνει ότι φόβος Θεού δεν σημαίνει ότι Τον φοβόμαστε με την κυριολεκτική έννοια.

Πριν αμαρτήσουν ο Αδάμ και η Εύα, “ήσαν και οι δυο γυμνοί, ο Αδάμ και η γυναίκα του, και δεν ντρέπονταν” (Γένεση 2:25). Μετά την ανυπακοή τους άρχισαν να αισθάνονται τα αρνητικά συναισθήματα της ντροπής, της ενοχής και του φόβου - “Και ο Αδάμ και η γυναίκα του κρύφτηκαν από το πρόσωπο του Κυρίου του Θεού, ανάμεσα στα δέντρα του παραδείσου. Και ο Κύριος ο Θεός κάλεσε τον Αδάμ, και του είπε: «Πού είσαι;» Κι εκείνος είπε: Άκουσα τη φωνή Σου στον παράδεισο, και φοβήθηκα, επειδή είμαι γυμνός· και κρύφτηκα” (Γένεση 3:8-10). Από αυτή την περικοπή βλέπουμε ότι το να φοβόμαστε τον Θεό είναι συνέπεια της ενοχής που συνοδεύει την αμαρτία, ο Θεός όμως αναζητά εκείνους που κρύβονται από φόβο. Βλέπουμε επίσης ότι υπάρχει κάτι στον τρόπο με τον οποίο ο Θεός μιλάει στον Αδάμ μετά την αμαρτία του· κάτι που έκανε τον Αδάμ να αισθανθεί ότι θα μπορούσε να βγει από τη κρυψώνα του και να έχει ξανά επαφή με τον Θεό. Αυτό το “κάτι” είναι η αγάπη του Θεού που “μακροθυμεί σε μας, μη θέλοντας μερικοί να απολεστούν, αλλά να έρθουν όλοι σε μετάνοια” (Β΄ Πέτρου 3:9).

Σε πολλές περικοπές της Αγίας Γραφής βρίσκονται φαινομενικά αντιφατικές δηλώσεις του τύπου: “φοβηθείτε τον Θεό” και “μη φοβάσαι”. Για παράδειγμα, στο Λουκάν 12:5, ο Χριστός λέει: “Θα σας δείξω ποιον να φοβηθείτε: Φοβηθείτε εκείνον (Θεό) που, αφού θανατώσει, έχει εξουσία να ρίξει στη γέενα (κόλαση)· ναι, σας λέω, αυτόν να φοβηθείτε”. Μετά από μερικά εδάφια όμως λέει: “Μη φοβάσαι, μικρό ποίμνιο· επειδή, ο Πατέρας σας ευδόκησε να σας δώσει τη βασιλεία” (εδ. 32).

Αυτή η φαινομενική ανακολουθία υπογραμμίζει το γεγονός ότι υπάρχουν δυο είδη “φόβου του Θεού” που περιγράφονται στην Αγία Γραφή. Οι άπιστοι και οι ανυπάκουοι πρέπει να φοβούνται τον Θεό εξαιτίας της κρίσης που επισύρουν στον εαυτό τους. Η απέχθεια του Θεού για τα αποτελέσματα της αμαρτίας (πόνος, δεινά και θάνατος) είναι τόσο έντονη, ώστε να μην μπορεί να επιτρέψει να συνεχίζεται η ύπαρξη της αμαρτίας, παρόλο που η εξάλειψή της σημαίνει θάνατο για τον αγαπημένο αμαρτωλό που αρνείται να την αποχωριστεί.¹⁶ Δεν πρέπει να θεωρήσουμε ότι ο Θεός έχει επιλέξει κάποιες συγκεκριμένες συμπεριφορές (αμαρτίες), οι οποίες για κάποιο αυθαίρετο λόγο δεν Του αρέσουν και ότι εξαπολύει τιμωρίες εναντίον εκείνων που τολμούν να Τον αψηφήσουν. Ο θάνατος είναι έμφυτος στην αμαρτία. Ο Θεός που αγαπά όλα τα δημιουργήματα που υποφέρουν από τα αποτελέσματά της, θα εξαλείψει την αμαρτία και όλα όσα σχετίζονται με αυτήν. Αυτό ακριβώς είναι η κρίση και γι’ αυτό ο Χριστός είπε: “Φοβηθείτε μάλλον αυτόν που μπορεί να απολέσει και την ψυχή και το σώμα μέσα στη γέενα” (Ματθαίον 10:28). Ο Θεός θα καταστρέψει την αμαρτία και εξαιτίας αυτού οι αμετανόητοι αμαρτωλοί θα φοβούνται να συνεχίσουν να αμαρτάνουν.

Εκείνοι που πιστεύουν στο ευαγγέλιο δεν πρέπει να φοβούνται την κρίση. Ο Χριστός είπε: “Εκείνος που ακούει τον λόγο μου, και πιστεύει σ’ αυτόν που με απέστειλε, έχει αιώνια ζωή, και σε κρίση δεν έρχεται, αλλά έχει ήδη μεταβεί από τον θάνατο στη ζωή” (Ιωάννην 5:24). Αυτό ακριβώς εννοούσε ο Ιωάννης όταν είπε: “Η αγάπη έχει φτάσει σε τέλειο βαθμό μαζί μας, για να έχουμε θάρρος κατά την ημέρα της κρίσης... Η τέλεια αγάπη βγάζει έξω τον φόβο” (Α΄ Ιωάννου 4:17,18). Ο Θεός συχνά απεικονίζεται ως στοργικός πατέρας, που μας καλωσορίζει με ανοιχτή αγκαλιά. Ο άσωτος γιος επέστρεψε στο σπίτι μετά από μια ζωή ακολασίας και ο πατέρας του, που αντιπροσωπεύει τον Θεό: “τον είδε, και τον σπλαχνίστηκε· και τρέχοντας, έπεσε επάνω στον τράχηλό του και τον καταφίλησε” (Λουκάν 15:20). Δεν χρειάζεται να φοβόμαστε τον Θεό.

¹⁶ Αυτό διδάσκεται ξεκάθαρα στον Ψαλμό 34: “Ελάτε, παιδιά, ακούστε με· θα σας διδάξω τον φόβο του Κυρίου... ξέκλινε από το κακό, και πράττε το αγαθό· Ζήτη ειρήνη, και κυνήγα τη. Τα μάτια του Κυρίου είναι επάνω στους δικαίους, και τα αυτιά του στην κραυγή τους. Το πρόσωπο του Κυρίου είναι ενάντια σ’ εκείνους που πράττουν κακό, για να αφανίσει από τη γη την ανάμνησή τους... Πολλές οι θλίψεις του δικαίου, αλλά απ’ όλες αυτές ο Κύριος θα τον ελευθερώσει... Η κακία θα θανατώσει τον αμαρτωλό· κι εκείνοι που μισούν τον δίκαιο θα χαθούν” (εδ.11-22).

Ωστόσο, ακόμα και αν αγαπάμε τον Θεό και πιστεύουμε σε Εκείνον πρέπει να έχουμε “τον φόβο του Θεού”.

Αυτός είναι ο φόβος που αναγνωρίζει ότι είμαστε αμαρτωλοί, και χωρίς τη χάρη του Θεού θα ήμασταν τόσο απελπιστικά χαμένοι όσο ένας δολοφόνος, ένας βιαστής και ένας κλέφτης - “Αν, Κύριε, παρατηρήσεις ανομίες, Κύριε, ποιος θα μπορέσει να σταθεί; Κοντά σου, όμως, υπάρχει συγχώρηση, για να σε φοβούνται” (Ψαλμοί 130:3,4). Αυτός είναι ο φόβος που αναγνωρίζει ότι είμαστε απόλυτα εξαρτημένοι από Εκείνον για την ύπαρξή μας “Ας φοβηθούμε τώρα τον Κύριο, τον Θεό μας, που δίνει βροχή πλώιμη και όψιμη στον καιρό της· φυλάττει για μας τις διορισμένες εβδομάδες του θερισμού” (Ιερεμίας 5:24). Ο φόβος του Θεού είναι να συμμεριζόμαστε το μίσος που αισθάνεται ο Θεός για την αμαρτία, που έχει καταστρέψει τη ζωή μας και τη ζωή των αγαπημένων μας - “Ο φόβος του Κυρίου είναι να μισεί κανείς το κακό· αλαζονεία, και αυθάδεια, και πονηρό δρόμο” (Παροιμίες 8:13).

Πάνω απ’ όλα, ο φόβος του Θεού είναι η γνώση ότι μια απλή απόφαση μπορεί να με απομακρύνει από “την στενή πύλη και τον τεθλιμμένο δρόμο” του Θεού και να με οδηγήσει στην “πλατιά πύλη και τον ευρύχωρο δρόμο”¹⁷ του πόνου, της θλίψης και του θανάτου στον οποίο θέλει να με παρασύρει ο διάβολος - “και θα δώσω τον φόβο μου στις καρδιές τους, για να μη αποστατήσουν από μένα” (Ιερεμίας 32:40). Θα πρέπει να φοβόμαστε να κάνουμε κάτι που θα μας οδηγήσει να αναγνωρίσουμε τον Σατανά ως κύριό μας.

Το αποτέλεσμα του φόβου του Θεού είναι η υπακοή και αυτό ακριβώς εννοεί η φράση: **“φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν”**. Ο Χριστός είπε: “Κατά τούτο δοξάζεται ο Πατέρας μου, στο να φέρετε πολύ καρπό, κι έτσι θα είστε μαθητές μου... Αν φυλάξετε τις εντολές μου, θα μείνετε στην αγάπη μου, όπως εγώ φύλαξα τις εντολές του Πατέρα μου, και μένω στην αγάπη του” (Ιωάννην 15:8-10).¹⁸ Αυτό είναι το τελικό αποτέλεσμα της τριπλής αγγελίας: **“Εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού”** (Αποκάλυψη 14:12).

Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

“Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης του· και προσκυνήστε αυτόν, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και τις πηγές των νερών” **Αποκάλυψη 14:7**. Οι άνθρωποι του κόσμου, που έχουν αγνοήσει τον Θεό ή Τον έχουν λατρέψει μάταια, καλούνται με αυτή την αναγγελία να δώσουν την απαιτούμενη προσοχή και να ανταποδώσουν στο Θεό τον σεβασμό, το δέος και τη δόξα που Του αξίζει, για να κατανοήσουν ότι η ώρα της κρίσης έχει ήδη φθάσει.

Η κρίση των τελευταίων ημερών αποτελείται από δύο μέρη, τη διερευνητική και την εκτελεστική κρίση, τα οποία έχουν δύο και τρεις φάσεις αντίστοιχα. Η πρώτη φάση της διερευνητικής κρίσης (παρουσιάστηκε στα κεφάλαια 4-7), συμβαίνει πριν την έλευση του Χριστού. Είναι “η κρίση (που) δόθηκε στους αγίους του Υψίστου”, ώστε να “πείρουν τη βασιλεία” (Δανιήλ 7:22). Είναι προφανές ότι αυτή η φάση της κρίσης συμβαίνει πριν τη Δευτέρα Παρουσία, επειδή όπως είπε ο ίδιος, “ο μισθός μου είναι μαζί μου” (Αποκάλυψη 22:12), υποδηλώνοντας ότι όλα έχουν ήδη οριστικοποιηθεί.¹⁹

Η δεύτερη φάση της διερευνητικής κρίσης συμβαίνει στη διάρκεια της χιλιετούς βασιλείας του Χριστού που περιγράφεται στην Αποκάλυψη 20:4-6, στην οποία οι αναστημένοι άγιοι θα κρίνουν εκείνους που δεν είχαν μέρος στην πρώτη ανάσταση μαζί με τους έκπτωτους αγγέλους.

¹⁷ Ματθαίος 7:13,14.

¹⁸ Βλ. επίσης Α΄ Πέτρου 2:12, Β΄ Κορινθίους 9:13.

¹⁹ “Και δέστε, έρχομαι γρήγορα, και ο μισθός μου είναι μαζί μου, για να αποδώσω σε κάθε έναν όπως θα είναι το έργο του” (Αποκάλυψη 22:12). Βλ. επίσης Ησαΐας 40:10, 62:11, Ματθαίος 16:27.

Αυτή η φάση αναφέρεται από τον απόστολο Παύλο: “Δεν ξέρετε ότι οι άγιοι θα κρίνουν τον κόσμο;... Δεν ξέρετε ότι θα κρίνουμε αγγέλους;” (Α΄ Κορινθίους 6:2,3).

Η εκτελεστική κρίση, στην οποία εκτελούνται οι καταδίκες που εκδόθηκαν στη διερευνητική κρίση, έχει τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση συμβαίνει στη διάρκεια των γεγονότων των επτά σαλπίνγων και της καταστροφής της Βαβυλώνας, όπως περιγράφεται στα κεφάλαια Αποκάλυψη 15-18. Η δεύτερη φάση λαμβάνει χώρα με τη Δευτέρα Παρουσία, όταν το θηρίο και ο ψευδοπροφήτης θα ριχτούν στη λίμνη της φωτιάς και “οι υπόλοιποι (εκείνοι που αντιτίθονταν στον Χριστό) φονεύθηκαν με τη ρομφαία του καθήμενου επάνω στο άλογο, η οποία έβγαινε από το στόμα του” (Αποκάλυψη 19:11-21). Η τελευταία φάση της εκτελεστικής κρίσης συμβαίνει “όταν θα συμπληρωθούν τα 1000 χρόνια”. Ο Ιωάννης βλέπει “τους νεκρούς, μικρούς και μεγάλους, να στέκονται μπροστά στον Θεό· και ανοίχθηκαν τα βιβλία... και κρίθηκαν οι νεκροί από τα γραμμένα μέσα στα βιβλία, σύμφωνα με τα έργα τους... και όποιος δεν βρέθηκε γραμμένος στο βιβλίο της ζωής, ρίχθηκε στη λίμνη της φωτιάς” (Αποκάλυψη 20:7,11-15).

“Η ώρα της κρίσης” που αναφέρεται στην Αποκάλυψη 14:7 αφορά στην πρώτη φάση της διερευνητικής κρίσης. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι δίδεται στο πλαίσιο του τελευταίου καλέσματος **“σ’ αυτούς που κατοικούν επάνω στη γη”** να **“φοβηθούν τον Θεό, και να δώσουν δόξα σ’ αυτόν”**, με άλλα λόγια, ένα τελευταίο κάλεσμα σε μετάνοια. Η μετάνοια είναι δυνατή μόνο στη διάρκεια της πρώτης φάσης της διερευνητικής κρίσης, οι άλλες φάσεις της κρίσης συμβαίνουν μετά το κλείσιμο της θύρας της χάρις. (βλ. 5: *Η Διερευνητική Κρίση* και 15:5-8 *Το κλείσιμο της θύρας της χάρις*).

Στο τέταρτο κεφάλαιο είδαμε ότι η διερευνητική κρίση συμβολιζόταν στην Παλαιά Διαθήκη από τη λειτουργία της Ημέρας του Εξιλασμού. Εκείνη την ημέρα ο λαός που είχε πάει στο αγιαστήριο στη διάρκεια του έτους για να ομολογήσουν τις αμαρτίες τους και να προσφέρουν θυσίες, έπρεπε να “ταπεινώσουν τις ψυχές τους”. “Σ’ αυτή την ημέρα ο ιερέας θα κάνει εξιλέωση για σας, για να σας καθαρίσει, ώστε να είστε καθαροί από όλες τις αμαρτίες σας μπροστά στον Κύριο...” (Λευιτικό 16:30, 16). Αυτή η τελική εξιλέωση και ο καθαρισμός του αγιαστηρίου συμβόλιζε τη διερευνητική κρίση που γίνεται στο ουράνιο αγιαστήριο, όταν οι άγγελοι επιβεβαιώνουν ότι εκείνοι που είναι γραμμένοι στο βιβλίο της ζωής έχουν παραμείνει πιστοί. Στο Δανιήλ 7 αυτή η κρίση παρουσιάζεται με τη δήλωση: “Το κριτήριο κάθισε, και τα βιβλία ανοίχτηκαν... και η κρίση δόθηκε στους αγίους του Υψίστου” (Δανιήλ 7:10, 22). Στο Δανιήλ 8:14 η ίδια φάση της κρίσης αναφέρεται με την πρόταση: “Μέχρι 2.300 ημερονύκτια· τότε, το αγιαστήριο θα καθαριστεί”. Μια μελέτη αυτών των προφητειών μας βοηθά να εντοπίσουμε τη χρονολογία (**“την ώρα”**) που θα ξεκινήσει η ουράνια κρίση.

ΠΟΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ;

Η δήλωση **“ήρθε η ώρα της κρίσης”** τονίζει την έναρξη μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου που θα καθορίσει το αιώνιο πεπρωμένο της ανθρωπότητας. Σε ποιό σημείο της ανθρώπινης ιστορίας θα πραγματοποιηθεί **“η ώρα της κρίσης”**; Το μήνυμα δεν μας προσδιορίζει το ιστορικό σημείο, η εκπλήρωση ωστόσο άλλων προφητειών δίνει τη δυνατότητα σε εκείνους που ζουν στην ώρα της κρίσης να γνωρίσουν ότι αυτή η κρίσιμη στιγμή έχει φτάσει.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αυτή η φάση της κρίσης παρουσιάζεται με τη φράση: “Να, μια ανοιγμένη θύρα στον ουρανό” (Αποκάλυψη 4:1). Εκεί είδαμε ότι η ανοιγμένη θύρα αναφέρεται στη θύρα που βρίσκεται στα Άγια των Αγίων του αγιαστηρίου, όπου εισέρχεται ο ιερέας μόνο την Ημέρα του Εξιλασμού. Το μόνο άλλο εδάφιο στην Αγία Γραφή που χρησιμοποιείται αυτή η φράση είναι στο μήνυμα προς την Εκκλησία της Φιλαδέλφειας (“Να, έβαλα μπροστά σου μια ανοιγμένη θύρα” Αποκάλυψη 3:8). Αυτό συνδέει την έναρξη της Ημέρας του Εξιλασμού (της κρίσης) με τη

χρονική περίοδο της Φιλαδέλφειας που ξεκίνησε στο τέλος του 18^{ου} αιώνα και συνέχισε μέχρι τα μέσα του 19^{ου} αιώνα.²⁰

Η κρίση αυτή ήταν επίσης το επίκεντρο της προσοχής του οράματος του Δανιήλ 7, “Το κριτήριο κάθισε, και τα βιβλία ανοίχτηκαν” (Δανιήλ 7:10). Ο Δανιήλ είδε τέσσερα ζώα να ανεβαίνουν από τη θάλασσα, που συμβόλιζαν τις τέσσερις αυτοκρατορίες που θα καταδυνάστευαν το λαό του Θεού στο πέρασμα της ιστορίας (βλ. 13: *Το Θηρίο από τη Θάλασσα και τα Άγρια Ζώα του Δανιήλ 7*). Από το τέταρτο θηρίο ένα “μικρό κέρας” αναδύθηκε και έγινε μεγάλο και επιθετικό, καταδιώκοντας το λαό του Θεού. Ο Δανιήλ περιγράφει την καταπιεστική ηγεμονία του με τα εξής λόγια: “Και θα μιλήσει λόγια ενάντια στον Ύψιστο, και θα διανοηθεί να μεταβάλλει καιρούς και νόμους· και θα δοθούν στο χέρι του μέχρι καιρόν και καιρούς και μισόν καιρόν”²¹ (Δανιήλ 7:25). Στα προηγούμενα κεφάλαια²² είδαμε ότι αυτή η περίοδος συμπίπτει με τα 1260 χρόνια της παπικής καταπίεσης του Μεσαίωνα, που ξεκίνησε τον έκτο αιώνα και συνέχισε μέχρι το τέλος του 18^{ου}. Όμως μετά από αυτή την περίοδο “θα καθίσει κριτήριο, και η εξουσία του (του μικρού κέρατος) θα αφαιρεθεί, για να φθαρεί και να αφανιστεί μέχρι τέλους. Και η βασιλεία και η εξουσία και η μεγαλοσύνη των βασιλειών, που είναι κάτω από κάθε ουρανό, θα δοθεί στον λαό των αγίων του Υψίστου” (Δανιήλ 7:27). Με άλλα λόγια, η διερευνητική κρίση θα αρχίσει τον 19^ο αιώνα μετά τα 1260 χρόνια παπικής καταπίεσης. Δηλαδή στο χρονικό πλαίσιο της εποχής της Φιλαδέλφειας.

Μια ακόμα πιο συγκεκριμένη ημερομηνία μπορεί να υπολογιστεί με βάση την προφητεία των 2300 ημερονύχτων του όγδοου κεφαλαίου στον Δανιήλ. Το όραμα του Δανιήλ 8 παραλληλίζεται με το όραμα στο Δανιήλ 7, παρουσιάζοντας τη διαδοχή των αυτοκρατοριών που καταδυνάστευσαν το λαό του Θεού, αλλά επικεντρώνονται στην παπική κυριαρχία του Μεσαίωνα. Ο Δανιήλ βλέπει έναν κριό, που συμβολίζει την Μηδοπερσική αυτοκρατορία να δέχεται επίθεση από έναν τράγο, που συμβολίζει την Ελληνική Αυτοκρατορία υπό τον Μέγα Αλέξανδρο. Έπειτα ένα κέρας αναδύεται από τον τράγο, που συμβολίζει την ειδωλολατρική και την παπική Ρώμη.²³ Το κέρας εμφανίζεται μικρό, αλλά “μεγαλύνθηκε μέχρι το στράτευμα του ουρανού... μέχρι ενάντια στον άρχοντα του στρατεύματος (Ιησού) και αφαίρεσε απ’ αυτόν την παντοτινή θυσία, και το άγιο κατοικητήριό του καταβλήθηκε” (Δανιήλ 8:10,11). Αυτό το όραμα εστιάζει στην επίθεση κατά του αγιαστηρίου και του ευαγγελίου που περιγράφεται παραπάνω. Ο Δανιήλ ακούει έναν άγγελο να ρωτά: “Μέχρι πότε θα διαρκεί η όραση;” και ακούει την απάντηση: “Μέχρι 2300 ημερονύκτια· τότε το αγιαστήριο θα καθαριστεί” (Δανιήλ 8:13, 14). Αυτή η τελευταία δήλωση αναφέρεται στη διερευνητική κρίση. Η ερμηνεία αυτού του οράματος, που δόθηκε από τον άγγελο Γαβριήλ, είναι αρκετά περίπλοκη και περιγράφεται λεπτομερώς στο Παράρτημα 5: *Τα 2300 Ημερονύκτια του Δανιήλ 8*.

Συνοψίζοντας:

Το πλαίσιο του όγδοου κεφαλαίου είναι η άνοδος και η πτώση των αυτοκρατοριών από την εποχή του Δανιήλ μέχρι το τέλος του κόσμου. Αυτό δείχνει ότι τα 2300 ημερονύκτια είναι

²⁰ Βλ. 3: *Φιλαδέλφεια 3:7 Αφύπνιση* και ιδιαίτερα 3:8 *Το Κλειδί του Δαβίδ, η Ανοιγμένη Θύρα*, για περισσότερες πληροφορίες.

²¹ Αυτή η χρονολογική περίοδος ταυτίζεται με τις “1260 ημέρες” στην Αποκάλυψη 13:6 και τους “42 μήνες” στην Αποκάλυψη 11:2. Ένας “καιρός” είναι ένα έτος, οι καιροί δύο έτη και ο μισός καιρός μισό έτος. Το Εβραϊκό έτος αποτελείται από 360 ημέρες και έτσι ο “καιρός, καιροί και μισός καιρός” αντιστοιχεί σε 1260 προφητικές ημέρες, με κάθε ημέρα να αντιστοιχεί σε ένα έτος.

²² Βλ. 12: *1260 Ημέρες* και 13: *Το Μικρό Κέρας και το Θηρίο από τη Θάλασσα*.

²³ Αρκετοί σχολιαστές θεωρούν ότι το κέρας συμβολίζει τον Αντίοχο Επιφανή, τον βασιλιά της Συρίας που βασίλεψε από το 175 έως το 164 π.Χ. Βλ. ενότητα 3: *Η Ημέρα του Εξιλασμού, 2300 Ημερονύκτια* και την υποσημείωση 34 για μια ανάλυση της θεωρίας του Αντίοχου Επιφανούς.

προφητικές ημέρες με κάθε μία να αντιστοιχεί σε ένα έτος.²⁴ Ωστόσο, στο όγδοο κεφάλαιο δεν υπάρχει σημείο έναρξης των 2300 χρόνων. Ο άγγελος Γαβριήλ έρχεται για να εξηγήσει το όραμα στον Δανιήλ στο όγδοο κεφάλαιο, αλλά ο Δανιήλ συγκλονίστηκε τόσο πολύ ώστε δεν μπορούσε να καταλάβει όλη την εξήγηση. Δεν κατανοεί την έννοια των 2300 ημερονυκτίων. Ο Γαβριήλ επιστρέφει στο ένατο κεφάλαιο για να ολοκληρώσει την εξήγηση. Αναφέρει ότι 70 προφητικές εβδομάδες (490 χρόνια) διορίστηκαν (στα Εβραϊκά 'Αποκόπηκαν') για το λαό του Δανιήλ. Τα 490 χρόνια αποκόπηκαν από τα 2300 χρόνια. Αυτή η περίοδος χάρις για τους Εβραίους ολοκληρώνεται με τον Μεσσία (τον Χριστό).²⁵

Η έναρξη των 490 χρόνων και των 2300 χρόνων είναι "η έκδοση του προστάγματος για να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ" (Δανιήλ 9:25), που εκδόθηκε από τον Αρταξέρξη το 457 μ.Χ.²⁶ Ένας απλός μαθηματικός υπολογισμός δείχνει ότι τα 2300 χρόνια ολοκληρώνονται το 1844 μ.Χ. Τότε ο Χριστός ξεκινά μια καινούρια φάση στη διακονία Του στην οποία "το αγιαστήριο θα καθαριστεί". Αυτή η φάση προαναγγέλθηκε την Ημέρα του Εξιλασμού, όταν ο αρχιερέας εισέρχεται στα Άγια των Αγίων "για να γίνει εξιλέωση για (μας) μπροστά στον Κύριο τον Θεό (μας)" (Λευιτικό 23:28). Η ανακοίνωση "**ήρθε η ώρα της κρίσης**", αναφέρεται σε αυτή τη συγκεκριμένη περίοδο που ξεκινά το 1844.

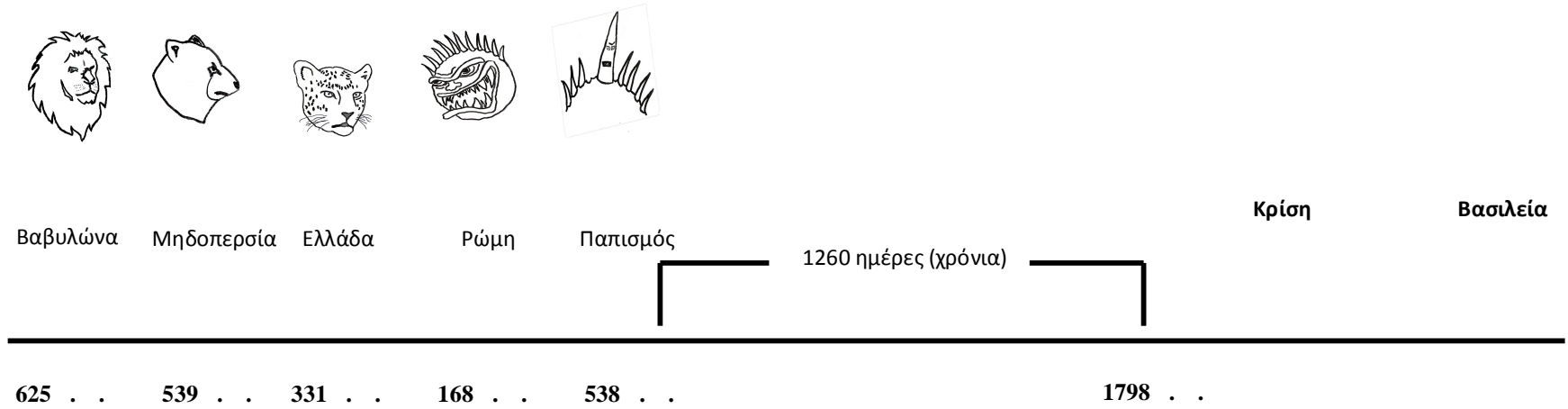
Τα παρακάτω διαγράμματα παρουσιάζουν τη σχέση μεταξύ των προφητειών του Δανιήλ 7 και Δανιήλ 8 και μεταξύ των προφητειών των 70 εβδομάδων του Δανιήλ 9 και των 2300 ημερονυκτίων του Δανιήλ 8.

²⁴ Η αρχή ότι μια ημέρα ισούται με ένα έτος είναι προφανής στις προφητείες του Δανιήλ. Για παράδειγμα, η προφητεία των 70 εβδομάδων (490 ημέρες) στο Δανιήλ 9 ξεκινά "από την έκδοση του προστάγματος, για να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ" (457 π.Χ.) και εκτείνεται "μέχρι του Χριστού" (Δανιήλ 9:25). Η προφητεία των 2.300 ημερονυκτίων στο όγδοο κεφάλαιο ξεκινά με "τους βασιλιάδες της Μηδίας και της Περσίας" (βασίλευαν τον 6^ο και 5^ο αιώνα π.Χ.) και εκτείνεται μέχρι "τους έσχατους καιρούς" (Δανιήλ 8:20,17). Η προφητεία του Δανιήλ 7 που αναφέρεται στον "καιρόν και καιρούς και μισόν καιρό" (1260 ημέρες), ξεκινά με τη διάλυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και εκτείνεται μέχρι το χρονικό σημείο που "ο καιρός έφτασε, και οι άγιοι πήραν τη βασιλεία" (Δανιήλ 7:22). Όλες αυτές οι προφητείες άρχισαν στην αρχαιότητα και συνέχισαν για έναν αριθμό ετών που ορίζεται στις προφητείες ως *ημέρες*. Περαιτέρω Βιβλική υποστήριξη για αυτή την αρχή συναντάμε στα εδάφια Αριθμοί 14:34, Ιεζεκιήλ 4:5,6, Ιώβ 10:5, Ψαλμοί 77:5.

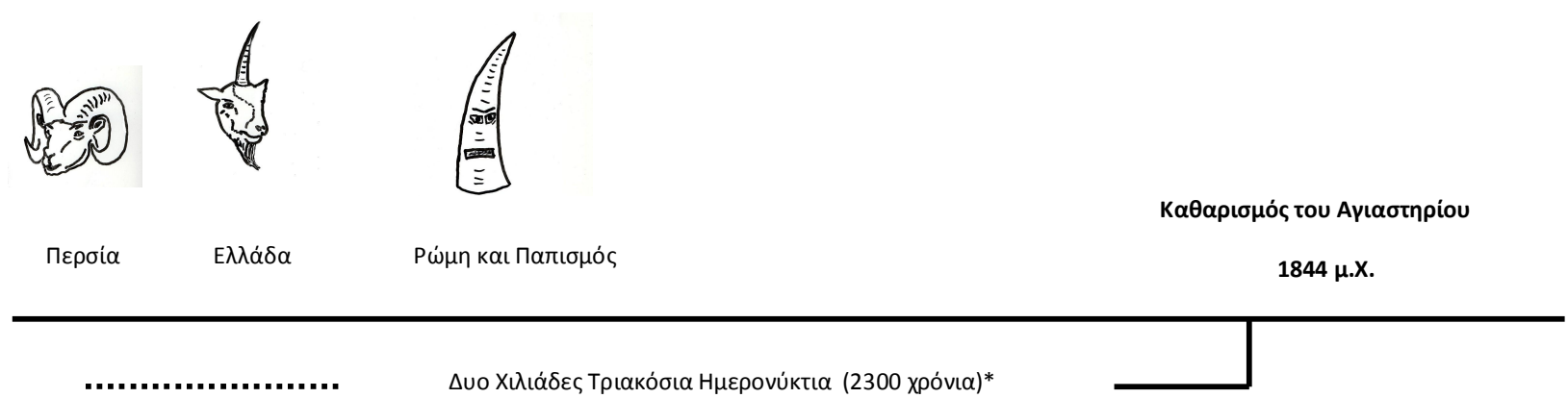
²⁵ Για μια εξήγηση της προφητείας των 70 εβδομάδων στο Δανιήλ 4 βλ. Παράρτημα 4: *Η Μυστική Αρπαγή*.

²⁶ Για μια συζήτηση σχετικά με το πρόσταγμα ανοικοδόμησης της Ιερουσαλήμ βλ. Παράρτημα 4, υποσημείωση 4.

ΔΑΝΙΗΛ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

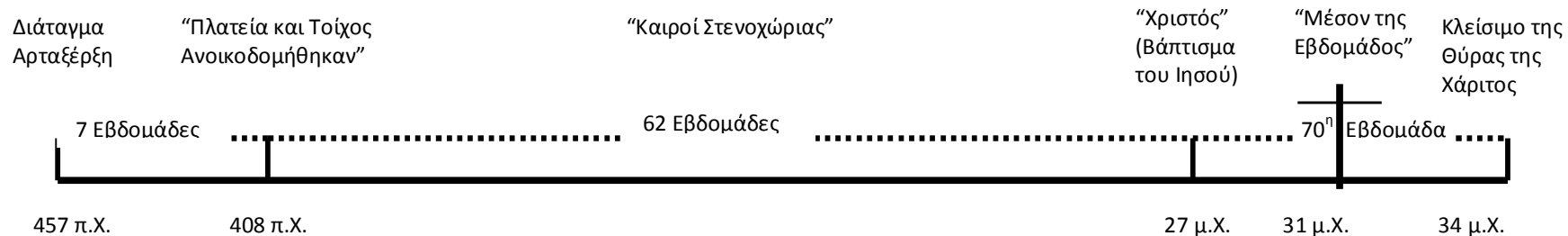
ΔΑΝΙΗΛ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

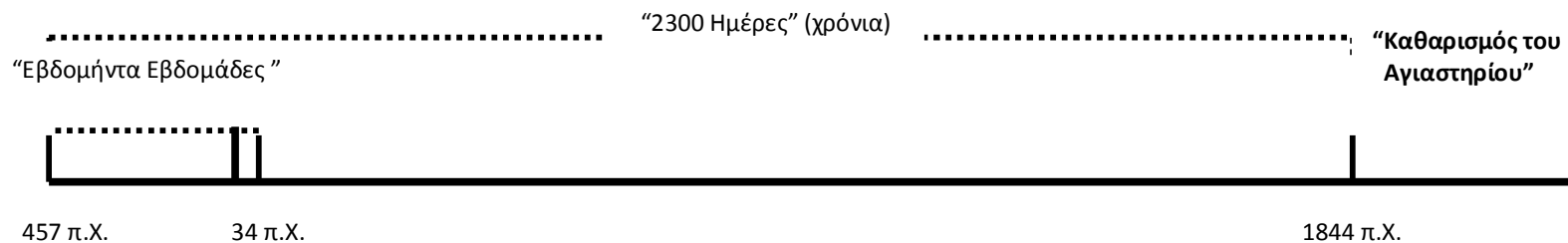
*Καμία ημερομηνία ή συγκεκριμένο γεγονός δεν δίνεται στο κεφάλαιο 8, που να σηματοδοτεί την έναρξη της περιόδου των 2300 ετών.

ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (490 ΧΡΟΝΙΑ) ΔΑΝΙΗΛ 9

“ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ ΔΙΟΡΙΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟ ΣΟΥ (ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ)... ΓΙΑ ΝΑ ΧΡΙΣΤΕΙ Ο ΑΓΙΟΣ (Ο ΧΡΙΣΤΟΣ)”

2300 ΗΜΕΡΟΝΥΚΤΙΑ ΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ 8 ΚΑΙ 9

ΠΟΙΟΣ ΚΡΙΝΕΤΑΙ, ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

Πολλοί άνθρωποι θεωρούν ότι στην κρίση ο Θεός αξιολογεί αν είμαστε κατάλληλοι για τον παράδεισο, καταγράφοντας τις καλές πράξεις που έχουμε κάνει και συγκρίνοντάς τες με τις αμαρτίες μας που είναι καταχωρημένες στα “Ουράνια βιβλία”. Ωστόσο, ο Θεός δεν χρειάζεται να αξιολογήσει κάτι, επειδή ήδη γνωρίζει τα πάντα και “οι καλές πράξεις” δεν είναι το κριτήριο για την είσοδό μας στην αιώνια βασιλεία. Όλοι οι άνθρωποι είναι αμαρτωλοί και “ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος” (Ρωμαίους 6:23). Όσοι όμως με πίστη έχουν εμπιστευτεί τον εξιλεωτικό θάνατο του Χριστού στο σταυρό έχουν “ήδη μεταβεί από τον θάνατο στη ζωή” (Ιωάννην 5:24).

Η διερευνητική κρίση συμβολιζόταν από την Ημέρα του Εξιλασμού όπου ο ιερέας έκανε μια τελευταία εξιλέωση για εκείνους που είχαν ομολογήσει τις αμαρτίες τους όταν πρόσφεραν τις θυσίες τους στο αγιαστήριο. Το προφανές ερώτημα είναι, γιατί είναι αναγκαία μια επιπλέον εξιλέωση για τους Χριστιανούς από τη στιγμή που ο Χριστός έχει συγχωρέσει τις αμαρτίες που έχουμε ομολογήσει και “όλες τις αμαρτίες τους θα τις ρίξει στα βάθη της θάλασσας” (Μιχαίας 7:19).

Όπως είδαμε στο τέταρτο κεφάλαιο, στην επίγεια λειτουργία του αγιαστηρίου οι ιερείς είχαν καθημερινή ενασχόληση με τις αμαρτίες των Ισραηλιτών και τις οποίες ομολογούσαν επιθέτοντας τα χέρια τους στο ζώο που επρόκειτο να θυσιαστεί. Εκτός όμως από αυτές τις αμαρτίες υπήρχαν και πολλές άλλες που έκαναν. Για κάποιες από αυτές είχαν πλήρη άγνοια, κάποιες άλλες δεν θεωρούσαν σημαντικές για να τις φέρουν προς το αγιαστήριο, κάποιες άλλες τις είχαν ξεχάσει, υπήρχε επίσης και η αμαρτωλότητά τους που ήταν μέρος της γενικής αμαρτωλής ανθρώπινης φύσης. Χρειάζονταν να εξιλεωθούν και “επειδή σ’ αυτή την ημέρα ο ιερέας θα κάνει εξιλέωση για σας, για να σας καθαρίσει, ώστε να είστε καθαροί από όλες τις αμαρτίες σας μπροστά στον Κύριο” (Λευιτικό 16:30).

Αυτό ανακινεί ένα πιο θεμελιώδες θέμα. Ο Θεός ήδη γνωρίζει όλα όσα έχουμε στην καρδιά μας, αν η μετάνοια μας ήταν ειλικρινής ή απλώς μια προσπάθεια αποφυγής της τιμωρίας. Γνωρίζει αν συνεχίζουμε να είμαστε πιστοί ή αν απλώς πιστέψαμε κάποια στιγμή στο παρελθόν και μετά επιστρέψαμε στην κοσμική αμαρτωλή ζωή. Προφανώς η διερευνητική κρίση δεν είναι ένας τρόπος, για να συγκεντρώσει ο Θεός περισσότερες πληροφορίες με σκοπό να πάρει μια απόφαση σχετικά με την αιώνια κατάληξή μας. “Επειδή τα μάτια Του είναι επάνω στους δρόμους του ανθρώπου, και βλέπει όλα τα βήματά του. Δεν είναι σκοτάδι ούτε σκιά θανάτου, όπου θα κρυφτούν οι εργάτες της ανομίας. Επειδή, δεν θα αφήσει πλέον (Εβρ. δεν υπάρχει ανάγκη) τον άνθρωπο να έρθει σε κρίση μαζί με τον Θεό... επειδή γνωρίζει τα έργα τους” (Ιωβ. 34:21-25). Όταν ο Δανιήλ είδε στο όραμα ότι “το κριτήριο κάθισε, και τα βιβλία ανοίχτηκαν... και η κρίση δόθηκε” (Δανιήλ 7:10, 22) και όταν ο Ιωάννης άκουσε ότι **“ήρθε η ώρα της κρίσης Του”**, δεν πληροφορήθηκαν για μια διαδικασία που είναι απαραίτητη στον Θεό για να λάβει μια απόφαση.

Θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε τι θα γίνει στην κρίση αν σκεφτούμε ότι παρόλο που σωζόμαστε βάσει πίστης, κρινόμαστε σύμφωνα με τα έργα μας (“Και κρίθηκαν κάθε ένας σύμφωνα με τα έργα τους” Αποκάλυψη 20:13).²⁷ “Ο Κύριος βλέπει την καρδιά” (Α’ Σαμουήλ 16:7), και μας σώζει σύμφωνα με την πίστη που βλέπει σε μας. Ωστόσο το υπόλοιπο σύμπαν συμμετέχει στην κρίση και τα ουράνια πλάσματα δεν μπορούν να δουν την καρδιά του ανθρώπου, μόνο τα έργα, που αποδεικνύουν την πίστη που ομολογούμε. Οι σκηνές του δικαστηρίου στον Δανιήλ και στην Αποκάλυψη, τονίζουν ότι μυριάδες ουράνια πλάσματα είναι παρόντα.²⁸ Τα παραδείγματα στην Παλαιά Διαθήκη δείχνουν ότι η διερευνητική κρίση πραγματοποιείται για χάρη των ανθρώπων και

²⁷ Βλ. επίσης Αποκάλυψη 2:23, Εκκλησιαστής 12:14, Ματθαίος 12:36,37, 16:27, 25:31-46, Β’ Κορινθίους 5:10.

²⁸ Δανιήλ 7:9,10, Αποκάλυψη 4:4, 5:11.

των αγγέλων, όχι για τον Θεό.²⁹ Ο απόστολος Παύλος λέει: “Γίναμε θέατρο στον κόσμο, και σε αγγέλους και σε ανθρώπους” (Α΄ Κορινθίους 4:9). “Για να γνωριστεί τώρα στα επουράνια, διαμέσου της εκκλησίας, στις αρχές και στις εξουσίες η πολυποίκιλη σοφία του Θεού” (Εφεσίους 3:10). Η κρίση γίνεται για χάρη του σύμπαντος και όχι του Θεού.

Το γεγονός ότι τα πλάσματα του σύμπαντος θα πεισθούν για τη σοφία του Θεού μέσα από τη διαδικασία της κρίσης οδηγεί σε ένα κρίσιμο σημείο: Ο Θεός, περισσότερο από κάθε άλλον, έχει κατηγορηθεί και συκοφαντηθεί. Κατά μια έννοια, η διερευνητική κρίση είναι μια διαδικασία στην οποία κρίνεται και ο Θεός - **“ήρθε η ώρα της κρίσης Του”**. Αυτή η απίστευτη ιδέα εκφράζεται στην Ρωμαίους 3:4: “Ας είναι ο Θεός αληθής, και κάθε άνθρωπος ψεύτης· καθώς είναι γραμμένο: «Για να δικαιωθείς στα λόγια Σου, και να νικήσεις όταν κρίνεσαι»”. Ο Θεός έχει υποταχθεί στην κρίση των δημιουργημάτων Του! Ο Θεός έχει κατηγορηθεί κακόβουλα από τον Σατανά ότι είναι εγωιστής, σκληρόκαρδος και ψεύτης, θεσπίζοντας νόμους που περιορίζουν την ευτυχία των πλασμάτων Του. Αντί να υπερασπίσει τον εαυτό Του με επιχειρήματα, ο Θεός απαντάει στις κατηγορίες με το υπ’ αριθμόν ένα πειστήριο: **“Εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού”** (Αποκάλυψη 14:12). Η αγαλλίαση και η αγιότητα³⁰ των νικητών αποτελεί μια αποστομωτική απάντηση στον “κατήγορο των αδελφών” και δικαιώνει το νόμο, τη διακυβέρνηση και τη σοφία του Θεού που δημιούργησε και έσωσε τον άνθρωπο.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΤΕ ΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ

“Προσκυνήστε αυτόν, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και τις πηγές των νερών” Αποκάλυψη 14:7. Εδώ παρουσιάζεται μια διάσταση του Θεού η οποία πολλές φορές παραμελείται - το γεγονός ότι είναι ο Δημιουργός του σύμπαντος. Η σωτηρία της ανθρωπότητας αξιώνει τον Θεό να δεχτεί τιμή και προσκύνηση, η λύτρωση και η σωτηρία ωστόσο αποκαθιστούν τον άνθρωπο στην αρχική τελειότητα που υπήρχε πριν την αμαρτία. Χωρίς την τέλεια δημιουργία που αμαυρώθηκε από την αμαρτία δεν θα υπήρχε κάτι που να χρειάζεται λύτρωση. “Οι ουρανοί διηγούνται τη δόξα του Θεού, και το στερέωμα αναγγέλλει το έργο των χεριών Του” (Ψαλμοί 19:1). Ακόμα και τα σώματά μας, παρόλο που είναι εκφυλισμένα από τα αποτελέσματα της αμαρτίας, είναι πλασμένα “με φοβερό και θαυμάσιο τρόπο” (Ψαλμοί 139:14). Η τεράστια πρόοδος της σύγχρονης επιστήμης δίνει μια τρομερή απόδειξη της άπειρης νοημοσύνης, της δημιουργικότητας και της καλλιτεχνίας του Πλάστη και Δημιουργού μας. Παραδόξως, η πλειοψηφία των ανθρώπων του κόσμου πιστεύουν τους επιστήμονες που ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει Δημιουργός, ότι το σύμπαν ξεκίνησε με το ‘μεγάλο μπανγκ’ και ότι η ζωή εξελίχθηκε από την άψυχη ύλη. Το μήνυμα του πρώτου αγγέλου απορρίπτει αυτή την κοσμική άποψη και προκαλεί τον κόσμο να θυμηθεί τον Δημιουργό Του.

Η φράση που χρησιμοποιείται εδώ είναι μια άμεση αναφορά στην τέταρτη εντολή: “Να θυμάσαι την ημέρα του Σαββάτου, για να την αγιάζεις... επειδή, σε έξι ημέρες *δημιούργησε ο Κύριος τον ουρανό και τη γη, τη θάλασσα, και όλα όσα βρίσκονται σ’ αυτά*, και κατά την έβδομη ημέρα

²⁹ Για παράδειγμα, “ο Κύριος” και δυο άγγελοι ήρθαν στον Αβραάμ και του ανακοίνωσαν ότι θα πήγαιναν στα Σόδομα λέγοντάς του: “και θα δω αν έπραξαν ολοκληρωτικά σύμφωνα με την κραυγή που έρχεται σε μένα· και θα γνωρίσω, μήπως όχι.” Ο Κύριος δεν κατέβηκε στα Σόδομα, αλλά μόνο οι δύο άγγελοι. (Γένεση 18:16-19:1). Παρομοίως, στο Ιεζεκιήλ 8 και 9 διεξήχθη μια διερευνητική κρίση στην οποία “ο Κύριος” έδειξε στον Ιεζεκιήλ τα βδελύγματα του λαού και καθοδήγησε τους αγγέλους να πάνε να βρουν και να σημαδέψουν τους ανθρώπους “που στενάζουν και βοούν για όλα τα βδελύγματα που γίνονται ανάμεσά τους” (Ιεζεκιήλ 8, 9).

³⁰ Α΄ Χρονικών 16:29, Ψαλμοί 29:2, 96:9.

αναπαύθηκε, γι' αυτό ο Κύριος ευλόγησε την ημέρα του Σαββάτου, και την αγίασε" (Εξοδος 20:8-11). Η τέταρτη εντολή προσδιορίζει τον μοναδικό, αληθινό Θεό ανάμεσα σε μυριάδες θεών που κραυγάζουν για αναγνώριση. Πιο συγκεκριμένα προσδιορίζει την αληθινή Τριάδα, του Πατέρα, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος της Αγίας Γραφής συγκριτικά με κίβδηλα πρόσωπα που λαμβάνουν το ίδιο όνομα στο θρησκευτικό σύστημα της Βαβυλώνας.

Όταν ο Θεός στρέψει την προσοχή του κόσμου στο Σάββατο ως προσδιοριστικό σημείο της εξουσίας Του, θα είναι σε αντίθεση με το κίβδηλο 'σάββατο' της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, που συναντάμε στο κεφάλαιο 13 και ταυτίζεται με το χάραγμα του Θηρίου. Από τη στιγμή που η τέταρτη εντολή υπογραμμίζεται στο παγκόσμιο μήνυμα του έσχατων ημερών του πρώτου αγγέλου μπορούμε να δούμε ότι ο αριθμός του θηρίου (666, η άρνηση να τιμήσουν το Σάββατο) θα γίνει ένα θέμα που θα ταράξει όλον τον κόσμο. Ο Θεός μέσω των αγγελιοφόρων Του θα το κάνει ξεκάθαρο σε όλους, η ζωή τους θα μαρτυρά την αλήθεια: **"Εδώ είναι η υπομονή των αγίων' εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού"** (Αποκάλυψη 14:12). Θα τηρούν τις εντολές του Θεού, συμπεριλαμβανομένης και της τέταρτης (του Σαββάτου), παρά την πίεση και το διωγμό του θηρίου.

Το πιστό υπόλοιπο θα αντιμετωπίσει οικονομικές απειλές και στο τέλος ένα θανατικό διάταγμα για εκείνους που αρνούνται να τιμήσουν το 'Σάββατο' της πρώτης ημέρας του θηρίου. Ας έχουμε όμως υπόψη μας ότι το θέμα είναι πολύ μεγαλύτερο από το ποια ημέρα είναι η σωστή ημέρα λατρείας. Οι ημέρες λατρείας είναι σύμβολα αφοσίωσης, η μία προς τον Ιησού και το ευαγγέλιο Του, το νόμο και την πίστη, και η άλλη προς τον αντίχριστο και το ψεύτικο ευαγγέλιο των ανθρώπινων έργων. Τα δυο στρατόπεδα θα ισχυρίζονται ότι είναι οπαδοί του Ιησού και θα αξιώνουν την Αγία Γραφή ως βάση της πίστης τους. Ο Χριστός προειδοποίησε: "Βλέπετε μήπως κάποιος σας πλανήσει' επειδή, θα έρθουν πολλοί στο όνομά μου" (Ματθαίον 24:4,5).

ΘΕΣΠΙΣΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ;

Το χάραγμα και ο αριθμός του θηρίου είναι το αποκορύφωμα της επίθεσης του Σατανά από την αρχή της δημιουργίας εναντίον του Σαββάτου. Συνεχώς προσπαθεί να το μεταβάλει, να το εξαλείψει, να το διαστρεβλώσει, να το κάνει να είναι ένα βάρος ή ένα δεινό, να το συσχετίσει με την Παλαιά Διαθήκη και με "τους Εβραίους που απέρριψαν τον Ιησού" και να το μετατρέψει από ένα σύμβολο πίστης και λύτρωσης σε ένα σύμβολο δουλείας. Αυτές οι επιθέσεις είναι μέρος μιας γενικής επίθεσης απέναντι στο νόμο του Θεού, τον οποίο ο Σατανάς μισεί επειδή καταδικάζει την αμαρτία του, τις φιλοδοξίες του και τις αρχές της βασιλείας του (ο Σατανάς αποκαλείται "άνομος" στη Β' Θεσσαλονικείς 2:8). Αφού δεν υπάρχει υποστήριξη από την Αγία Γραφή για μια αλλαγή της ημέρας λατρείας από το Σάββατο στην Κυριακή τα επιχειρήματα για αυτή την άποψη είναι πολύ εφευρετικά. Θα θίξουμε κάποια από αυτά σε αυτή την ενότητα και θα τα εξετάσουμε πλήρως στο Παράρτημα 6.

Υπάρχει ο ισχυρισμός ότι ο Χριστός κατάργησε την τήρηση του Σαββάτου και θέσπισε την Κυριακή ως ημέρα λατρείας επειδή συνάντησε τους μαθητές Του την πρώτη ημέρα της εβδομάδας. Κάποιοι μάλιστα υποστηρίζουν ότι κάθε φορά που συναντούσε ο Χριστός τους μαθητές Του μετά την ανάληψη, ήταν ημέρα Κυριακή. Ωστόσο, μια προσεκτική μελέτη δείχνει ότι αρκετές συναντήσεις δεν γίνονταν την Κυριακή και εκείνες οι συναντήσεις που γίνονταν την πρώτη ημέρα δεν ήταν συναντήσεις λατρείας, αλλά ούτε Θείας Κοινωνίας.³¹ Αντιθέτως, αυτές οι συναντήσεις ήταν μια

³¹ Η μόνη περίπτωση στην οποία ο Ιησούς συμμετείχε στο Δείπνο του Κυρίου με τους μαθητές Του ήταν ημέρα Πέμπτη, πριν τη σταύρωση.

ευκαιρία για τον Χριστό να αποδείξει στους δύσπιστους μαθητές Του ότι είχε αναστηθεί και να τους αναθέσει την αποστολή τους να μεταδώσουν το ευαγγέλιο σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το γεγονός αυτό συνάδει με τον συμβολισμό της πρώτης ημέρας στη Γένεση πρώτο κεφάλαιο, ως την πρώτη ημέρα για έναρξη της εργασίας και του Σαββάτου ως ημέρας ανάπαυσης από το έργο που ο Θεός είχε συντελέσει. Με άλλα λόγια το Σάββατο είναι σύμβολο πίστης, μια ημέρα αφιερωμένη στη λατρεία και την υπηρεσία εκείνων που έχουν ανάγκη. Η Κυριακή συμβολίζει τα έργα και είναι μια ημέρα εργασίας όπως κάθε άλλη ημέρα, για να αποδείξουμε στους άπιστους ότι ο Χριστός ζει. Η ανάσταση δεν είναι ένα ιστορικό γεγονός για να το γιορτάσουμε με μια λειτουργία την Κυριακή, είναι η εμπειρία της δύναμης του αναστημένου Χριστού, την οποία ο Χριστιανός βιώνει καθημερινά.

Δεν υπάρχει κανένα παράδειγμα στην Αγία Γραφή που να υποστηρίζει ότι η Κυριακή είναι μια ιδιαίτερη ημέρα λατρείας (βλ. Παράρτημα 6). Στην πραγματικότητα, αν θέλουμε να ακολουθήσουμε κάποιο παράδειγμα αυτό θα ήταν το παράδειγμα του Χριστού που “κατά τη συνήθειά του, μπήκε μέσα στη συναγωγή κατά την ημέρα του Σαββάτου” (Λουκάν 4:16) ή του απόστολου Παύλου, που “κατά τη συνήθειά του, μπήκε μέσα προς αυτούς, και τρία Σάββατα συζητούσε μαζί τους από τις γραφές... και ερχόταν σε συζήτηση στη συναγωγή κάθε Σάββατο” (Πράξεις 17:2, 18:4). Ο Χριστός συνεχώς υπερασπιζόταν τον νόμο του Θεού και καταδίκασε εκείνους που προσπαθούσαν να μειώσουν τις αξιώσεις του.³²

Είναι προφανές ότι ούτε ο Χριστός ούτε οι απόστολοι άλλαξαν το Σάββατο επειδή δεν υπάρχει καμία Βιβλική καταγραφή αντιπαράθεσης σχετικά με το Σάββατο. Όταν ο Θεός θέσπισε αλλαγές στον τελετουργικό νόμο, όπως η κατάργηση των θυσιών των ζώων, της περιτομής και του ιερατείου, το δήλωσε ξεκάθαρα στην Καινή Διαθήκη. Κάτι τέτοιο όμως δεν συμβαίνει για την ημέρα του Σαββάτου.³³ Ούτε υπάρχει στην Αγία Γραφή μια “νέα διαθήκη” που να καταργεί το Σάββατο μαζί με το νόμο του Θεού, όπως ισχυρίζονται αρκετοί θεολόγοι.³⁴ Η τήρηση του Σαββάτου δεν αποτελεί απόδειξη ότι κάποιος βρίσκεται “κάτω από νόμο” (Ρωμαίους 6:14), όπως ούτε το να τιμάμε τους γονείς ή να απέχουμε από την ειδωλολατρία ή τη μοιχεία μας τοποθετεί κάτω από νόμο. Στην πραγματικότητα κάποιος πρέπει να είναι “κάτω από χάρη” για να τηρήσει οποιοδήποτε σημείο του νόμου του Θεού (συμπεριλαμβανομένου και του Σαββάτου), επειδή “το φρόνημα της σάρκας είναι έχθρα στον Θεό· για τον λόγο ότι, στον νόμο του Θεού δεν υποτάσσεται, αλλ’ ούτε μπορεί” (Ρωμαίους 8:7).

³² Π.χ. “Μη νομίζετε ότι ήρθα, για να καταργήσω τον νόμο ή τους προφήτες· δεν ήρθα να καταργήσω, αλλά να εκπληρώσω. Επειδή, σας διαβεβαιώνω, μέχρις ότου παρέλθει ο ουρανός και η γη, ένα ιώτα ή μια κεραία δεν θα παρέλθει από τον νόμο, έως ότου όλα εκπληρωθούν” (Ματθαίος 5:18). Μερικοί ισχυρίζονται ότι “όλα εκπληρώθηκαν” στο σταυρό και συνεπώς ο νόμος θα μπορούσε να “καταργηθεί”. Αλλά δεν έχουν εκπληρωθεί όλα, επειδή η αμαρτία είναι ακόμα μια πραγματικότητα. Συνεπώς ο νόμος είναι ακόμα απαραίτητος για να καταδικάσει την αμαρτία. Επιπλέον “ο ουρανός και η γη” δεν έχουν “παρέλθει”, όπως ορίζει το εδάφιο.

³³ Βλ. Παράρτημα 6.

³⁴ Ο Χριστός, αναφερόμενος στις δοκιμασίες της Μεγάλης Θλίψης παροτρύνει τους μαθητές Του: “Προσεύχεστε, η φυγή σας να μη γίνει μέσα σε χειμώνα ούτε σε Σάββατο” (Ματθαίος 24:20). Αυτή η συμβουλή θα ήταν παράλογη αν θεωρούσαμε ότι το Σάββατο έχει καταργηθεί. Ακόμα και “στους καινούργιους ουραμούς και στην καινούργια γη... από το ένα Σάββατο μέχρι το άλλο, κάθε σάρκα θα έρχεται και θα προσκυνεί μπροστά Του (δηλ. τον Κύριο)” (Ησαΐας 66:22,23). Ένα από τα κύρια στοιχεία της Νέας Διαθήκης ήταν το εξής: “Θα δώσω τους νόμους μου στη διάνοιά τους, και θα τους γράψω επάνω στην καρδιά τους” (Εβραίους 8:10). Αυτό δεν είναι ένας καινούργιος, μετριασμένος “νόμος αγάπης”, και φαίνεται από το γεγονός ότι ο Παύλος παραθέτει τον Ιερεμία 31:33, μια περικοπή της Παλαιάς Διαθήκης που δεν θα αναφερόταν σε κανένα νόμο εκτός από το νόμο που δόθηκε στο όρος Σινά.

Εν κατακλείδι, το μήνυμα του πρώτου αγγέλου που αναγγέλλει ότι **“ήρθε η ώρα της κρίσης Του”** είναι ένα επείγον μήνυμα προς κάθε άνθρωπο από **“κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό”** να απορρίψει το σύστημα του θηρίου που βασίζεται στα ανθρώπινα έργα και να δεχθεί το **“αιώνιο ευαγγέλιο”**. Η προσταγή **“Προσκυνήστε αυτόν ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα”** είναι ένα συγκλονιστικό κάλεσμα να τιμήσουμε τον Δημιουργό και λυτρωτή μας, αναπαυόμενοι την ημέρα του Σαββάτου.

14:8 ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ

“Και ένας άλλος άγγελος ακολούθησε, λέγοντας: «έπεσε, έπεσε η Βαβυλώνα, η μεγάλη πόλη· επειδή, από το κρασί του θυμού της πορνείας της πότισε όλα τα έθνη” Αποκάλυψη 14:8. Αυτό είναι το πρώτο εδάφιο στην Αποκάλυψη που αναφέρεται στη Βαβυλώνα με το όνομά της. Αποκαλείται “μεγάλη πόλη” και σε αυτό, αλλά και στην Αποκάλυψη 18:10,21. Στην Αποκάλυψη 17:18 χαρακτηρίζεται ως “μεγάλη πόλη, που έχει βασιλεία επάνω στους βασιλιάδες της γης”. Στην Αποκάλυψη 17 απεικονίζεται ως μια πόρνη καθισμένη σε ένα κόκκινο θηρίο, το οποίο μοιάζει καταπληκτικά με το θηρίο από τη θάλασσα στο κεφάλαιο 13. Ως πόρνη κάθεται στα επτά βουνά (Αποκάλυψη 17:9) και αυτό ακριβώς επιβεβαιώνει την ταυτότητά της: η Ρώμη είναι η πόλη που για πολλούς αιώνες ήταν γνωστό ότι βρισκόταν επάνω σε επτά βουνά (λόφους) και ως πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και αργότερα ως Άγια Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία πραγματικά έχει “βασιλεία επάνω στους βασιλιάδες της γης”. Το γεγονός ότι αποκαλείται ‘πόρνη’ δείχνει ότι αναφέρεται στη Ρωμαϊκή Εκκλησία αντί για την παγανιστική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.³⁵

Το χρονικό πλαίσιο του κεφαλαίου 14 είναι “η ώρα της κρίσης”, συνεπώς η “Βαβυλώνα” αναφέρεται στην εμφάνιση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και των “θυγατέρων” της στις έσχατες ημέρες, μετά “τη θανατηφόρα πληγή της (που) θεραπεύτηκε” (Αποκάλυψη 13:3,12,14). Υποστηρίζεται από “το θηρίο από τη γη”, τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, που δημιουργούν μια “εικόνα στο θηρίο” και αναγκάζουν ολόκληρη την ανθρωπότητα να την λατρέψει υπό την απειλή θανάτου (Αποκάλυψη 13:12,15). Αυτή η συμμαχία είναι ουσιαστικά μία ‘παγκόσμια κυβέρνηση’ που συμβολίζεται από “δέκα βασιλιάδες, οι οποίοι... παίρνουν εξουσία, για μια ώρα, σαν βασιλιάδες μαζί με το θηρίο” (Αποκάλυψη 17:12). Αυτό το θέμα θα εξηγηθεί λεπτομερέστερα στα κεφάλαια 17 και 18.

Το γεγονός ότι **“η Βαβυλώνα έπεσε”** δεν σημαίνει ότι νικήθηκε ή καταστράφηκε. Το μήνυμα του τρίτου αγγέλου δείχνει ότι συνεχίζει να δραστηριοποιείται, επιβάλλοντας το χάραγμα του θηρίου. Το μήνυμα αυτό εκθέτει το ψεύτικο, διεφθαρμένο θρησκευτικό σύστημα που αποκαλείται **“Βαβυλώνα”**. Η μεγάλη ιστορία της πτώσης της παρουσιάστηκε ήδη στα μηνύματα προς τις επτά Εκκλησίες και συνοψίζεται εδώ.

Η πρώτη φάση της πτώσης της ήταν η περίοδος της “Εφέσου”, τον δεύτερο αιώνα: “Έχω κάτι εναντίον σου, επειδή άφησες την πρώτη σου αγάπη” (Αποκάλυψη 2:4). Οι διωγμοί έκαναν τους Χριστιανούς να χάσουν την αγάπη για τον Εβραϊκό λαό και αυτό το μίσος διέφθειρε την Εκκλησία. Η θεολογία μίσους για τους Εβραίους “που δολοφόνησαν τον Χριστό” οδήγησε στον πρώτο δογματικό συμβιβασμό: την απόρριψη του “Εβραϊκού” Σαββάτου (βλ. 2:1-5 *Η Πρώτη Αγάπη*).

Την περίοδο της Σμύρνης (2^{ος} και 3^{ος} αιώνες) η Εκκλησία καταπολέμησε τις γνωστικές αιρέσεις, και μολονότι τελικά ο γνωστικισμός απορρίφτηκε, η Εκκλησία επηρεάστηκε ως ένα βαθμό με

³⁵ Η γυναίκα στην Αγία Γραφή συμβολίζει την Εκκλησία (είτε αγνή, είτε διεφθαρμένη), όχι μια αυτοκρατορία. Βλ. ενότητα 12:1,2 *Η Γυναίκα*.

αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η “συναγωγή του Σατανά” (βλ. 2:8,9 *Θλίψη, Φτώχεια, Συναγωγή του Σατανά*). Η πρώτη Εκκλησία, που επίκεντρό της είχε να γνωρίζει τον Χριστό μέσω του Αγίου Πνεύματος, εξελίχτηκε σε μια “μυστική κοινωνία” που κατείχε μυστήρια, λειτουργίες και λείψανα, της οποίας τη διαχείριση είχε μια αυστηρά οργανωμένη ιεραρχία κληρικών.

Την περίοδο της Περγάμου (4^{ος} και 5^{ος} αιώνας) καθιερώθηκε ο “θρόνος του Σατανά” (βλ. 2:12,13 *Ο Θρόνος του Σατανά*). Πρόκειται για την ένωση Εκκλησίας και κράτους. Παρά τις διαμαρτυρίες των πιστών χριστιανών (“Αντίπας”), η ειδωλολατρία εισήλθε στην Εκκλησία με τη λατρεία των αγίων και της μητέρας του Χριστού (βλ. 2: *Αντίπας*). Η “διδασκαλία του Βαλαάμ” (βλ. 2:14) εφαρμόστηκε από διεφθαρμένους ιερείς και μοναχούς που εκμεταλλεύονταν τις προκαταλήψεις των μαζών, συγκεντρώνοντας πλούτο με την ‘πώληση’ πρόσβασης σε λείψανα, λειτουργίες, αγίες ημέρες και τόπους. Η αίρεση των Νικολαϊτών (βλ. 2: *Διδαχή των Νικολαϊτών*) διαχώρισε την εκκλησία σε μια πνευματική ελίτ (οι άγαμοι ιερείς και μοναχοί σε απομονωμένα μοναστήρια) και στις ανήθικες μάζες. Αυτό το σύστημα οδήγησε με τη σειρά του στο σύστημα της εξομολόγησης, της άφεσης αμαρτιών και των συγχωροχαρτιών για την αποφυγή του καθαρτηρίου και της συνέχισης μιας ζωής στην αμαρτία.

Την περίοδο των Θυάτειρων (Μεσαιώνας) η διεφθαρμένη εκκλησία έγινε η “Ιεζάβελ” της προφητείας (βλ. 2:18-20 *Αφήνεις την Ιεζάβελ*). Οι σταυροφορίες, η Ιερά Εξέταση, τα εκατομμύρια μάρτυρες και οι αιματηροί πόλεμοι ήταν μερικά από τα αποτελέσματα. Η Προτεσταντική Μεταρρύθμιση αναζωογόνησε την Εκκλησία, στην περίοδο των Σάρδεων όμως διεφθάρη πάλι και κατέληξε στη νεκρή τυπολατρία, την αδιαλλαξία, τα ψεύτικα δόγματα και την κρατική θρησκεία (βλ. 3:1,2 *Η Νεκρή Εκκλησία*). Τελικά, η σύγχρονη περίοδος της Λαοδίκειας άφησε όλα αυτά τα δογματικά λάθη άθικτα, ενώ συγκάλυπτε τις διαφορές μέσω της επιρροής της πνευματικής απάθειας και του υλισμού. (βλ. 3:15-17 *Χλιαρός*).

“Έπεσε η Βαβυλώνα” είναι το μήνυμα που διακηρύχθηκε πρώτα από τους προτεστάντες μεταρρυθμιστές και εντάθηκε στην εποχή της Φιλαδέλφειας. Το μήνυμα θα κορυφωθεί όταν το χάραγμα του θηρίου πάρει μορφή, όπως απεικονίζεται στην κραυγή της Αποκάλυψης 18: “Έπεσε, έπεσε η Βαβυλώνα η μεγάλη, και έγινε κατοικητήριο δαιμόνων, και φυλακή για κάθε ακάθαρτο πνεύμα, και φυλακή για κάθε ακάθαρτο και μισητό όρνεο!... Και άκουσα μια άλλη φωνή από τον ουρανό, που έλεγε: βγείτε έξω απ’ αυτή, ο λαός μου, και μη συγκοινωνήσετε στις αμαρτίες της, και μην πάρετε από τις πληγές της” (Αποκάλυψη 18:2-4).

14:9-12 ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ

“Και ένας τρίτος άγγελος τους ακολούθησε, λέγοντας με δυνατή φωνή: Όποιος προσκυνάει το θηρίο και την εικόνα του, και παίρνει το χάραγμα επάνω στο μέτωπό του ή επάνω στο χέρι του, θα πει κι αυτός από το κρασί του θυμού του Θεού, που είναι κερασμένο ανόθευτο μέσα στο ποτήρι της οργής του’ και θα βασανιστεί με φωτιά και θειάφι μπροστά στους άγιους αγγέλους και μπροστά στο Αρνίο. Και ο καπνός του βασανισμού τους ανεβαίνει σε αιώνες αιώνων’ και δεν έχουν ανάπαυση ημέρα και νύχτα όσοι προσκυνούν το θηρίο και την εικόνα του, και όποιος παίρνει το χάραγμα του ονόματός του” Αποκάλυψη 14:9-11.

Η έξοδος από τη Βαβυλώνα δεν είναι θέμα θρησκευτικής προτίμησης. Είναι κυριολεκτικά ζήτημα ζωής και θανάτου, και καθίσταται ακόμα πιο κρίσιμο επειδή το θηρίο θα απειλήσει με θάνατο εκείνους που θα αρνηθούν να το λατρέψουν (βλ. 13: *Η Εικόνα του Θηρίου*).

Αυτή η περικοπή περιέχει την πιο τρομερή προειδοποίηση σε όλη την Αγία Γραφή: **“Το κρασί του θυμού του Θεού, που είναι κερασμένο ανόθευτο μέσα στο ποτήρι της οργής του”, “Θα βασανιστεί με φωτιά και θειάφι”, “Δεν έχουν ανάπαυση ημέρα και νύχτα”** και όλα αυτά για

εκείνους που **“προσκυνούν το θηρίο και την εικόνα του, και... παίρν(ουν) το χάραγμα”**. Αν κάποιος είχε μόνο αυτά τα εδάφια στη διάθεσή του θα ήταν πολύ δύσκολο να πιστέψει ότι **“ο Θεός είναι αγάπη”** (Α΄ Ιωάννου 4:8). Υπάρχουν ωστόσο μερικά σημαντικά σημεία που πρέπει να έχουμε κατά νου. Πρώτον, αυτό το ξέσπασμα οργής προκαλείται από τη λατρεία προς το θηρίο. Σκοπός του θηρίου είναι να εξολοθρεύσει τα παιδιά του Θεού και εκείνοι που συμμετέχουν στο σύστημα λατρείας του θηρίου υποστηρίζουν και συμμετέχουν σε αυτή τη συνωμοσία. Σκοπός του Θεού είναι να προστατέψει τα παιδιά Του παρά να επιτεθεί με οργή στους εχθρούς Του.

Δεύτερον, η οργή του Θεού δεν είναι σαν την οργή του ανθρώπου (βλ. 15:1 *Ο θυμός του Θεού*). Δεν πρέπει να υποθέτουμε ότι ο Θεός προσβάλλεται και θυμώνει, επειδή κάποιος έκανε κάτι που Εκείνος δεν ήθελε. Ο Θεός επιθυμεί διακαώς καθέννας που ακούει αυτό το μήνυμα να το κάνει βίωμα του, να μετανοήσει για τις αμαρτίες του και να δεχτεί την αιώνια ζωή που Εκείνος προσφέρει μαζί με την προειδοποίηση.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να μην προσπαθήσουμε να φτάσουμε σε συμπεράσματα που δεν υπάρχουν για αυτή την περικοπή. Το γεγονός ότι θα **“βασανιστ(ούν) με φωτιά και θειάφι”**, ότι **“ο καπνός του βασανισμού τους ανεβαίνει σε αιώνες αιώνων”** και **“δεν έχουν ανάπαυση ημέρα και νύχτα”** έχει οδηγήσει πολλούς αναγνώστες στο συμπέρασμα ότι ο Θεός απειλεί τους αμαρτωλούς με αιώνια βασανιστήρια. Το γεγονός ότι οι αμετανόητοι αμαρτωλοί θα **“βασανιστούν με φωτιά και θειάφι”** βρίσκεται σε συμφωνία με την Αποκάλυψη 20:15, **“Και όποιος δεν βρέθηκε γραμμένος στο βιβλίο της ζωής, ρίχθηκε στη λίμνη της φωτιάς”**. Αυτή η φωτιά θα καταστρέψει μια για πάντα τους αμαρτωλούς, σύμφωνα με τη δήλωση του Χριστού στο Ματθαίον 10:28, **“φοβηθείτε μάλλον αυτόν που μπορεί να απολέσει και την ψυχή και το σώμα μέσα στη γέεννα”** (βλ. 20:11-15 *Η κρίση του λευκού θρόνου*). Το μόνο πράγμα που είναι αιώνιο σε αυτό το εδάφιο είναι **“ο καπνός του βασανισμού”** που **“ανεβαίνει σε αιώνες αιώνων”**, ένα αιώνιο μνημείο για να μας θυμίζει τη θανάσιμη κακοβουλία της αμαρτίας. Η ίδια φράση εμφανίζεται επίσης στον Ησαΐα 34:10, όπου αναφέρεται η καταστροφή της γης από φωτιά στον έσχατο καιρό.³⁶ Όταν η φωτιά θα έχει κατακάψει τα πάντα, ο Θεός θα δημιουργήσει **“καινούργιους ουραμούς και καινούργια γη”**³⁷ που προφανώς δεν θα καίγονται. Αυτό δείχνει ότι ο **“καπνός... που αναβαίνει σε αιώνες”** δεν σχετίζεται με τη φωτιά που καίει αιώνια.³⁸

Είναι αλήθεια ότι **“δεν έχουν ανάπαυση ημέρα και νύχτα όσοι προσκυνούν το θηρίο και την εικόνα του, και όποιος παίρνει το χάραγμα του”**. Το αρχαίο κείμενο χρησιμοποιεί τη μετοχή ενεστώτα (*οι προσκυνούντες το θηρίον*), υποδηλώνοντας ότι ο χρόνος που δεν έχουν ανάπαυση είναι όταν λατρεύουν το θηρίο.³⁹ Από τη στιγμή που ο αριθμός του θηρίου είναι η άρνησή τους να τιμήσουν την ανάπαυση του Σαββάτου, είναι φυσικό να μην έχουν ανάπαυση όταν ενεργά απορρίπτουν Εκείνον που είπε, **“Ελάτε σε μένα... κι εγώ θα σας αναπαύσω”** (Ματθαίον 11:28).

Ο Θεός δεν εξαπολύει άγριες απειλές για να επιβάλει τη συμπεριφορά που επιθυμεί, όπως κάνει το θηρίο που επιβάλει οικονομικές κυρώσεις και θανατική ποινή. Ο Θεός απλά πληροφορεί τον κόσμο για το πώς έχουν τα πράγματα. Εκείνοι που συνεχίζουν να συμμετέχουν στο σύστημα του

³⁶ Συγκρίνετε την περιγραφή αυτή με τη Δευτέρα Παρουσία στην Αποκάλυψη 6:14. Βλ. επίσης Β΄ Πέτρου 3:10-13.

³⁷ Β΄ Πέτρου 3:13. Η περιγραφή στον Ησαΐα 35 ακολουθεί την καταστροφή του κεφαλαίου 34.

³⁸ Ο καπνός της “πόρνης” που έχει πλήρως καταστραφεί επίσης “ανεβαίνει στους αιώνες των αιώνων” (Αποκάλυψη 19:3). Προφανώς όμως δεν βασανίζεται αιώνια: **“Θα κατακαεί με φωτιά... και δεν θα βρεθεί πλέον”** (Αποκάλυψη 18:8,21).

³⁹ Μια πιο ακριβής αλλά περιέργη μετάφραση θα μπορούσε να είναι **“δεν έχουν ανάπαυση ούτε την ημέρα ούτε τη νύχτα λατρεύοντας το θηρίο”**.

θηρίου αφότου έχει ξεσκεπαστεί πλήρως, αποκλείουν τον εαυτό τους από την αιώνια ζωή και ο Θεός επιθυμεί όλος ο κόσμος να το μάθει αυτό ώστε να καταφύγουν σε Εκείνον και να σωθούν.

14:15 ΟΙ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, Η ΠΙΣΤΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Παρόλο που ο Θεός προειδοποιεί τον κόσμο να φύγει από το στρατόπεδο του θηρίου, δεν σημαίνει ότι οι συνθήκες στο στρατόπεδο του Θεού θα είναι εύκολες. Οι οπαδοί του θηρίου θα κάνουν ότι είναι δυνατόν ώστε να γίνει η ζωή των αγίων 'κόλαση' και όταν επιβληθεί η θανατική ποινή και ο λαός του Θεού θα πρέπει να "φύγει προς τα βουνά" (Ματθαίον 24:16) θα υπάρχει αγωνία, θλίψη και εξάντληση.

"Εδώ είναι η υπομονή των αγίων· εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού" Αποκάλυψη 14:12. Υπομονή σημαίνει "ακλόνητη προσήλωση σε μια πορεία δράσης, παρά τις δυσκολίες και τις δοκιμασίες, επιμονή, αντοχή, σθένος".⁴⁰ Θα χρειαστεί πολύ υπομονή, αντοχή και καρτερικότητα από τους αγίους, για να συνεχίσουν να τηρούν τις εντολές του Θεού όταν ο νόμος του κράτους θα προστάζει να παραβιάσουν τουλάχιστον την τέταρτη εντολή. Η υπομονή που θα χρειάζεται να έχουν οι πιστοί τότε είναι ο καρπός της **"πίστης του Ιησού"**. Έχει ενδιαφέρον ότι η φράση **"πίστη του Ιησού"** κάνει τη μοναδική εμφάνισή της σε αυτό το εδάφιο, σχετίζει την πίστη με τον Χριστό και δεν αναφέρει 'η πίστη στον Χριστό', υποδηλώνοντας ότι δεν είναι η πίστη μας σε Εκείνον που θα μας βοηθήσει να ξεπεράσουμε αυτή την εξαιρετικά δύσκολη χρονική περίοδο, αλλά είναι η δική Του πίστη που μας μεταδίδει.

Ο Χριστός είχε πίστη στο λόγο του Θεού: "Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός"⁴¹ και αυτή η πίστη Τον στήριξε στις 40 μέρες νηστείας στην έρημο και στους πειρασμούς του διαβόλου: "Αν είσαι Υιός του Θεού..." (Ματθαίον 4:5). Είχε πίστη ώστε οι λίγοι οπαδοί "που μου έδωσες (Πατέρα) από τον κόσμο",⁴² που συνέχιζαν μέχρι την ώρα του θανάτου να καυγαδίζουν για το ποιος ήταν ο πιο σημαντικός και που Τον εγκαταλείψαν την ώρα της θλίψης Του, θα εδραιώσουν την εκκλησία Του και θα μεταφέρουν το ευαγγέλιο σε ολόκληρο τον κόσμο. Ο Ιησούς είχε πίστη ότι ο κόσμος "θα δει τον Υιό του ανθρώπου να κάθεται στα δεξιά της δύναμης, και να έρχεται επάνω στα σύννεφα του ουρανού"⁴³ ακόμα και όταν το βάρος των αμαρτιών του κόσμου έπεσε επάνω Του, εμποδίζοντας Τον να δει τον Πατέρα. Με άλλα λόγια, η πίστη Του ήταν εξ' ολοκλήρου βασισμένη στο λόγο του Θεού, ανεξαρτήτως από τις συνθήκες γύρω Του και από τα συναισθήματά Του. Μόνο μια τέτοια πίστη, που είναι δώρο της χάριτος του Θεού, θα στηρίξει το λαό του Θεού στη Μεγάλη Θλίψη. Το γεγονός ότι η τήρηση των εντολών του Θεού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πίστη του Ιησού δείχνει ότι δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ υπακοής και πίστης. Η αληθινή υπακοή είναι καρπός της πίστης, είναι αδύνατον να υπάρξει χωρίς πίστη και αν λείπει η υπακοή αποδεικνύεται ότι η πίστη δεν είναι γνήσια.⁴⁴

Η υπακοή είναι το βασικό κριτήριο που επιβεβαιώνει την ταυτότητα αυτών που ισχυρίζονται ότι έρχονται στο όνομα του Κυρίου. "Εκείνος που λέει ότι: Τον γνώρισα, και δεν τηρεί τις εντολές του, είναι ψεύτης, και μέσα σ' αυτόν η αλήθεια δεν υπάρχει" (Α' Ιωάννου 2:4). "Στον νόμο και στη μαρτυρία· αν δεν μιλούν σύμφωνα μ' αυτό τον λόγο, σίγουρα δεν υπάρχει φως μέσα τους" (Ησαΐας 8:20). Το κριτήριο της υπακοής στο λόγο του Θεού είναι που θα δώσει τη δυνατότητα στο λαό του

⁴⁰ Friberg Greek lexicon.

⁴¹ Ματθαίος 3:17.

⁴² Ιωάννην 17:6.

⁴³ Ματθαίος 26:64.

⁴⁴ Βλ. Ιακώβου 2:14-26.

Θεού να αντιληφθεί τα ψεύτικα θαύματα και την απατηλή σοφιστεία του “θηρίου... και του ψευδοπροφήτη” (Αποκάλυψη 19:20). Αν και θα μιλήσουν για πίστη και θα κάνουν θαύματα, η διδασκαλία και το παράδειγμα τους θα αντιτίθενται προς **“τις εντολές του Θεού”**.

14:13 ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΘΛΙΨΗ;

“Και άκουσα μια φωνή από τον ουρανό, που έλεγε σε μένα: Γράψε: Μακάριοι οι νεκροί, που από τώρα πεθαίνουν εν Κυρίω. Ναι, λέει το Πνεύμα, για να αναπαυθούν από τον κόπο τους’ και τα έργα τους ακολουθούν μ’ αυτούς” Αποκάλυψη 14:13. Θα υπάρχουν μάρτυρες που θα θυσιαστούν στη Μεγάλη Θλίψη; Αυτό το εδάφιο δείχνει ότι θα υπάρχουν. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι η πόρνη της Αποκάλυψης 17, η τελευταία εμφάνιση της Βαβυλώνας, “μεθούσε από το αίμα των αγίων, και από το αίμα των μαρτύρων του Ιησού” (Αποκάλυψη 17:6). Η λέξη “μάρτυρας” σημαίνει αυτός που δίνει μαρτυρία. Η χαρά και η γαλήνη εκείνων που θα θυσιαστούν για την πίστη τους ανέκαθεν αποτελούσε μια ισχυρή μαρτυρία για τους άπιστους. Ίσως η κρίσιμη καμπή στην αλλαγή του Σαύλου, του διώκτη της Εκκλησίας, σε Παύλο, τον υπέρμαχο της Εκκλησίας, ήταν ο λιθοβολισμός του Στεφάνου στον οποίο υπήρξε μάρτυρας (Πράξεις 7:55-60).

Το πλαίσιο του εδαφίου είναι η παγκόσμια μετάδοση της τριπλής αγγελίας. Αυτά τα μηνύματα αποτελούν ένα ισχυρό κάλεσμα σε μετάνοια και η μετάνοια είναι δυνατή μόνο πριν το κλείσιμο της θύρας της χάρης (η στιγμή που όλοι θα έχουν πάρει την αμετάκλητη απόφαση υπέρ ή κατά του Χριστού). Η θύρα της χάρης δεν θα κλείσει μέχρι να ολοκληρωθεί η ουράνια διακονία του Χριστού, ακριβώς πριν τις επτά τελευταίες πληγές (βλ. 15:5-8 *Το Κλείσιμο της Θύρας της Χάρης*). Στη διάρκεια αυτής της τρομακτικής περιόδου δεν θα υπάρχει ανάγκη μαρτύρων, καθώς θα έχει ολοκληρωθεί η περίοδος για μαρτυρία και μετάνοια και πράγματι δεν υπάρχει καμιά αναφορά μαρτύρων στην Αποκάλυψη μετά το κλείσιμο της θύρας της Χάρης.⁴⁵ Στο πρώτο μισό χρονικό διάστημα της Μεγάλης Θλίψης όμως, όταν “τα έθνη οργίστηκαν” (Αποκάλυψη 11:18) πολλοί μπορεί να χάσουν τη ζωή τους για τον Ιησού Χριστό.

Παρόλο που ελάχιστοι άνθρωποι επιθυμούν να γίνουν μάρτυρες, το εδάφιο δείχνει ότι αν αυτό συμβεί θα υπάρξουν ιδιαίτερες ευλογίες. Γι’ αυτό οι μάρτυρες ονομάζονται **“μακάριοι”**, η λέξη ‘μακάριος’ όταν δεν χρησιμοποιείται με τη θρησκευτική έννοια, σημαίνει χαρούμενος, καλότυχος.⁴⁶ Το γεγονός ότι θα **“αναπαυθούν από τον κόπο τους”**, δείχνει το άγχος και την αγωνία που θα βιώσουν όλοι οι άνθρωποι, ακόμα και οι πιστοί στον Θεό, στη Μεγάλη Θλίψη. Η κοινή αντίληψη είναι ότι ο θάνατος αποτελεί την πιο μεγάλη κακοτυχία, για τον Χριστιανό όμως που γνωρίζει ότι η επόμενη εικόνα που θα αντικρύσει θα είναι ο Χριστός ερχόμενος στα σύννεφα, ο θάνατος πραγματικά μπορεί να είναι “μακάριος”, ειδικά όταν φέρνει ανακούφιση από δοκιμασίες και διωγμούς.

“Και τα έργα τους ακολουθούν μ’ αυτούς” (Αποκάλυψη 14:13). Κανένας ποτέ δεν σώθηκε και ούτε θα σωθεί εξαιτίας των έργων του. Από την άλλη όμως ο Χριστός υποσχέθηκε: “Ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να έρθει μέσα στη δόξα του Πατέρα του μαζί με τους αγγέλους του’ και τότε θα αποδώσει στον καθέναν σύμφωνα με την πράξη του” (Ματθαίον 16:27). Το έργο μας για τον Κύριο εδώ στη γη θα έχει μια αιώνια αμοιβή στη βασιλεία του Θεού. Βέβαια η πιο μεγάλη αμοιβή θα είναι

⁴⁵ Οι Μάρτυρες αναφέρονται και στο κεφάλαιο 17 (η μεγάλη πόρνη “μεθούσε από το αίμα των αγίων”), αυτή όμως η περικοπή είναι μια επεξήγηση της κρίσης της Βαβυλώνας που ξεφεύγει από το χρονοδιάγραμμα (βλ. 1: Χρονοδιάγραμμα Γεγονότων). Υπάρχει επίσης αναφορά των μαρτύρων στο κεφάλαιο 20, που δείχνει ότι θα αναστηθούν στην πρώτη ανάσταση και θα ζουν και θα βασιλεύσουν με τον Χριστό για 1000 χρόνια (Αποκάλυψη 20:4-6).

⁴⁶ Friberg Greek lexicon.

η χαρά που θα έχουμε να αντικρύσουμε ανθρώπους που βρήκαν τον Ιησού και τη σωτηρία εξαιτίας της μαρτυρίας μας. Ο απόστολος Παύλος είπε σχετικά με τους πιστούς που είχε οδηγήσει στον Χριστό: “Ποια είναι η ελπίδα μας ή η χαρά ή το στεφάνι της καύχησης, αν όχι κι εσείς μπροστά στον Κύριό μας Ιησού Χριστό κατά την παρουσία του;” (Α΄ Θεσσαλονικείς 2:19).

14:14-20 Ο ΘΕΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

“Και είδα, και να, ένα λευκό σύννεφο, κι επάνω στο σύννεφο καθόταν κάποιος όμοιος με Υιό ανθρώπου, έχοντας επάνω στο κεφάλι του χρυσό στεφάνι, και στο χέρι του κοφτερό δρεπάνι. Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από τον ναό κρίζοντας με δυνατή φωνή προς εκείνον που κάθεται επάνω στο σύννεφο: Στείλε το δρεπάνι σου, και θέρισε· επειδή, ήρθε για σένα η ώρα του να θερίσεις, δεδομένου ότι ξεράθηκε ο θερισμός της γης. Κι αυτός που καθόταν επάνω στο σύννεφο έβγαλε το δρεπάνι του επάνω στη γη και θερίστηκε η γη” Αποκάλυψη 14:14-16.

Τα κεφάλαια 12-14 αποκλίνουν από το γραμμικό χρονοδιάγραμμα της αφήγησης της Αποκάλυψης προκειμένου να απεικονίσουν το ιστορικό και τις συνέπειες της Μεγάλης Διαμάχης. Ο Σατανάς ισχυρίζεται ότι ο Θεός είναι ένας εγωιστής ψεύτης και ότι ο νόμος Του είναι περιοριστικός γιατί μας εμποδίζει να αναπτύξουμε πλήρως τις δυνατότητές μας (βλ. 12: Προέλευση του Σατανά). Ο Θεός απαντά σε αυτές τις κατηγορίες παρουσιάζοντας τους 144.000, οι οποίοι **“φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού”**. Οι 144.000 μεταδίδουν την τριπλή αγγελία που καλεί το μεγάλο πλήθος να βγει από τη Βαβυλώνα και η μαρτυρία τους είναι τόσο ισχυρή ώστε όλος ο κόσμος θα πρέπει να λάβει μια απόφαση. Τέλος θα υπάρξουν οι δύο θερισμοί. Τα παιδιά του Θεού παρομοιάζονται με το σιτάρι που συγκεντρώνεται στο θερισμό. Οι πιστοί παρομοιάζονται συχνά με το σιτάρι, το οποίο είναι κατάλληλο σύμβολο για την Εκκλησία της οποίας η διακονία “θρέφει” τον κόσμο με πνευματική τροφή.⁴⁷

Αντιθέτως, οι ασεβείς, παρομοιάζονται με σταφύλια, που συγκεντρώνονται και συνθλίβονται μέχρι να γίνουν ματωμένο κρασί. **“Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από τον ναό, που είναι μέσα στον ουρανό, έχοντας κι αυτός ένα κοφτερό δρεπάνι. Κι ένας άλλος άγγελος βγήκε από το θυσιαστήριο, έχοντας εξουσία επάνω στη φωτιά” και φώναξε με δυνατή κραυγή προς αυτόν που είχε το κοφτερό δρεπάνι, λέγοντας: Στείλε το κοφτερό σου δρεπάνι, και τρύγησε τα σταμπιά της αμπέλου της γης, επειδή ωρίμασαν τα σταφύλια της”** (Αποκάλυψη 14:17,18). Εδώ περιγράφεται το μέλλον των ασεβών ως μέρος της εκδήλωσης του τελικού αποτελέσματος της Μεγάλης Διαμάχης, χρονολογικά όμως ο τρύγος των σταφυλιών συμβαίνει τόσο στη Δευτέρα Παρουσία, όταν θα καταστραφούν οι άπιστοι που θα ζουν τότε,⁴⁸ όσο και στο τέλος της χιλιετίας, όταν οι ασεβείς θα κριθούν και θα ριχθούν στη λίμνη της φωτιάς.

Τα σταφύλια και το κρασί έχουν διπλό συμβολισμό στην Αγία Γραφή. Αφενός, η πιο στενή σχέση των ανθρώπων με τον Ιησού Χριστό παρομοιάζεται με τα κλήματα που μένουν ενωμένα με την άμπελο (“Εγώ είμαι η άμπελος, εσείς τα κλήματα” Ιωάννην 15:1-8). Ο Χριστός έθεσε το “γέννημα της

⁴⁷ “Θα καθαρίσει το αλώνι Του, και θα συνάξει το σιτάρι του στην αποθήκη.” “Ο θερισμός είναι η συντέλεια του αιώνα, και οι θεριστές είναι οι άγγελοι... Θα πω στους θεριστές:.. το σιτάρι, συγκεντρώστε το στην αποθήκη μου” (Ματθαίος 3:12, 13:39, 30). Ο Χριστός συγκρίνει τον εαυτό του μ’ έναν κόκκο σιταριού, που πέφτει στη γη, πεθαίνει και μετά αναγεννιέται και παράγει μια πλούσια σοδειά.

⁴⁸ Το πάτημα του ληνού και ο σφαιγιασμός των ασεβών στη Δευτέρα Παρουσία σχετίζονται με την Αποκάλυψη 19: “Και οι υπόλοιποι φονεύθηκαν με τη ρομφαία του καθήμενου επάνω στο άλογο” (εδ. 21) “Και από το στόμα του βγαίνει μια κοφτερή ρομφαία, για να χτυπάει μ’ αυτή τα έθνη... κι αυτός πατάει τον ληνό του κρασιού του θυμού και της οργής του Θεού, του Παντοκράτορα” (εδ. 15).

αμπέλου” ως σύμβολο του αίματός Του στη Θεία Κοινωνία (Ματθαίον 26:27-29, Α΄ Κορινθίους 11:25,26). Αφετέρου, στην Αποκάλυψη 17:2 η μεγάλη πόρνη έχει ένα ποτήρι με “το κρασί της πορνείας της” με το οποίο “μέθυσαν αυτοί που κατοικούν στη γη”. Στην Παλαιά Διαθήκη εκείνοι που ήταν αφιερωμένοι στο Θεό με τον όρκο του Ναζηραίου απαγορευόταν να γευτούν “από κάθε τι που βγαίνει από αμπέλι... και κρασί και σίκερα” (Κριτές 13:14).

Ίσως το κρασί είναι το πιο κατάλληλο σύμβολο του αμαρτωλού. Το καινούριο “κρασί” (χυμός σταφυλιού) είναι απολαυστικά γλυκό και το γεγονός ότι δισεκατομμύρια ευρώ ξοδεύονται για γλυκά ποτά σήμερα δείχνει πόσο απολαυστικό θα έπρεπε να ήταν και τότε, ειδικά όταν ήταν ένα από τα ελάχιστα γλυκά ποτά που υπήρχαν. Αυτό εκφράζεται σε εδάφια όπως Ψαλμοί 104:14,15: “Ο Θεός... βγάζει τροφή από τη γη, και κρασί που ευφραίνει την καρδιά του ανθρώπου, λάδι για να λαμπρύνει το πρόσωπό του, και ψωμί που στηρίζει την καρδιά του ανθρώπου”.⁴⁹

Ωστόσο, όλοι όσοι έχουν φτιάξει χυμό σταφυλιού γνωρίζουν ότι αμέσως αρχίζει η ζύμωση, παράγοντας πρώτα κρασί και στο τέλος ξύδι. Υπάρχουν πολλές αρνητικές δηλώσεις στην Αγία Γραφή σχετικά με το κρασί, π.χ. Παροιμίες 20:1 (“Το κρασί γεννάει χλευασμό... και όποιος δελεάζεται απ’ αυτά δεν έχει φρόνηση”) και Παροιμίες 23:29-32 (“Σε ποιον είναι τα «ουαί»; Σε ποιον οι στεναγμοί;... οι φιλονικίες;... οι ματαιολογίες;... τα χτυπήματα χωρίς αιτία;... η φλόγωση των ματιών; Σ’ αυτούς που δαπανούν τον χρόνο τους στο κρασί... Μην κοιτάζεις το κρασί ότι κοκκινίζει, ότι δίνει το χρώμα του στο ποτήρι, ότι κατεβαίνει ευχάριστα. Στο τέλος του δαγκώνει σαν φίδι”). Αυτά τα εδάφια αναφέρονται στην κακή επιρροή που υπάρχει όταν το απολαυστικό “νέο κρασί” γίνεται μεθυστικό “παλαιό κρασί”.⁵⁰ Παρομοίως, κάθε βρέφος γεννιέται εντελώς αγνό,⁵¹ σχεδόν αμέσως όμως, η επαφή με την αμαρτία αρχίζει να φθείρει την παιδική αγνότητα ώστε αν δεν αναγεννηθεί, αναπόφευκτα γίνεται ένας άνθρωπος απελπιστικά διεφθαρμένος, ακατάλληλος για την αιώνια ζωή.

“Και ο άγγελος έβαλε το δρεπάνι του στη γη, και τρύγησε την άμπελο της γης, και έριξε αυτά που τρυγήθηκαν στον μεγάλο ληνό του θυμού του Θεού. Και ο ληνός πατήθηκε έξω από την πόλη,

⁴⁹ Υπάρχουν δυο λέξεις για το κρασί στην Παλαιά Διαθήκη. Η λέξη *Τιρωους* μεταφράζεται ως “νέο κρασί” και αναφέρεται στο χυμό σταφυλιού που δεν έχει υποστεί ζύμωση· είναι το κρασί, το οποίο ο Θεός παρέχει για το λαό Του, για τους ιερείς και για τα δέκατα (Γένεση 27:37, Αριθμοί 18:12, Δευτερονόμιο 7:13, 11:14, 12:17, 14:23, 18:14, 33:28, Β΄ Χρονικών 31:5, Νεεμίας 10:37, 13:5, Ψαλμοί 4:7, Παροιμίες 3:10, Ησαΐας 62:8, Ιερεμίας 31:12, Ωσηέ 2:8,9,22, Ιωήλ 2:19,24). Το νέο κρασί ευφραίνει την καρδιά του ανθρώπου και του δίνει ευημερία. (Κριτές 9:13, Ζαχαρίας 9:17). Η άλλη λέξη που χρησιμοποιείται για το κρασί είναι *Ιαιαίν*. Μπορεί να σημαίνει νέο κρασί (Ησαΐας 16:10, 65:8, Ιερεμίας 40:12, 8:33) και χρησιμοποιείται για προσφορά αμαρτίας (Λευιτικό 23:13, Αριθμοί 15:15) και μπορεί να είναι μέρος της διατροφής, το οποίο ο Θεός ούτε επιδοκιμάζει ούτε κατακρίνει (Β΄ Σαμουήλ 16:1, Α΄ Χρονικών 12:40, Εκκλησιαστής 9:7, 10:19, Ιερεμίας 40:10). Σε πολλά εδάφια όμως έχει αρνητική έννοια και σχετίζεται με τη μέθη, την ανοησία, την προσωπική θλίψη, τα επικίνδυνα λάθη, τις ειδωλολατρικές γιορτές και την ασωτία και συμβολίζει την οργή του Θεού (Γένεση 9:21, 19:32, 27:25, Λευιτικό 10:9, Αριθμοί 6:3, Δευτερονόμιο 32:33, Κριτές 13:4, Α΄ Σαμουήλ 1:14, Β΄ Σαμουήλ 13:28, Εσθήρ 1:7, Ιώβ 1:13, Ψαλμοί 60:3, 75:8, Παροιμίες 4:17, 20:1, 21:1,7, 23:30, 31, 31:4,6, Εκκλησιαστής 2:31, Ησαΐας 5:11, 12, 22, 22:33, 28:17, 56:12, Ιερεμίας 13:12-14, 23:9, 25:15, 51:7, Ιεζεκιήλ 44:21, Δανιήλ 1:5, 5:1, Ωσηέ 7:5, Ιωήλ 3:3, Αμώς 2:8, 6:6, Μιχαίας 2:11, Αββακούμ 2:5).

⁵⁰ Μερικοί σχολιαστές ισχυρίζονται ότι ο απόστολος Παύλος τάχθηκε υπέρ ή τουλάχιστον επέτρεψε την κατανάλωση κρασιού στη συμβουλή του προς τον Τιμόθεο: “Μην πίνεις πλέον νερό, αλλά να μεταχειρίζεσαι λίγο κρασί για το στομάχι σου και τις συχνές σου ασθένειες” (Α΄ Τιμόθεον 5:23). Αυτό όμως το εδάφιο δείχνει ότι στο παρελθόν ο Τιμόθεος δεν κατανάλωνε κρασί, αλλά μόνο νερό και άλλαξε αυτή τη συνήθεια επειδή χρειαζόταν ένα φάρμακο, όχι επειδή επιθυμούσε κάποιο διαφορετικό ποτό. Πολλές τοξικές ουσίες χρησιμοποιούνταν σε μικρές ποσότητες ως φάρμακα, αλλά δεν έπρεπε να καταναλώνονταν παρά μόνο σε περίπτωση ασθένειας.

⁵¹ Σε αντίθεση με το δόγμα του προπατορικού αμαρτήματος, τα βρέφη δεν γεννιούνται με το βάρος της ενοχής που έχουν κληρονομήσει από τον Αδάμ ώστε να εξιλεωθούν. Αυτό διευκρινίστηκε από τον Ιεζεκιήλ στο κεφάλαιο 18, που συνοψίζεται στο εδ. 20: “Η ψυχή, αυτή που αμαρτάνει, αυτή θα πεθάνει· ο γιος δεν θα βαστάξει την ανομία του πατέρα”.

**και βγήκε αίμα από τον ληνό μέχρι τους χαλινούς των αλόγων, σε απόσταση 1.600 σταδίων”
Αποκάλυψη 14:19,20.**

Η σύγκριση της σύνθλιψης των σταφυλιών με την καταστροφή των ασεβών είναι ένα συχνό θέμα στις περικοπές της Παλαιάς Διαθήκης, όπως στον Ησαΐα 63:1-6 (“Εγώ (ο Θεός) πάτησα τον ληνό... και τους ποδοπάτησα μέσα στην οργή μου”) και Ιωήλ 3:12,13 (“θα καθίσω, για να κρίνω όλα τα έθνη, που είναι ολόγυρα... ο θερισμός είναι ώριμος... ο ληνός είναι γεμάτος, τα υπολήνια ξεχειλίζουν· επειδή, η κακία τους είναι μεγάλη”). Αυτές δεν είναι απλά απειλές του αυστηρού Θεού της Παλαιάς Διαθήκης, ο αγαπητός Χριστός απεικονίζεται να πατά τον ληνό στη Δευτέρα Παρουσία: “Και είδα τον ουρανό ανοιγμένο, και να, ένα λευκό άλογο, και αυτός που καθόταν επάνω σ’ αυτό ονομαζόταν Πιστός και Αληθινός, και κρίνει και πολεμάει με δικαιοσύνη... Και ήταν ντυμένος με μάτιο βαμμένο σε αίμα· και το όνομά του αποκαλείται, ο Λόγος του Θεού... Και Αυτός θα τους ποιμάνει με σιδερένια ράβδο· κι αυτός πατάει τον ληνό του κρασιού του θυμού και της οργής του Θεού του Παντοκράτορα” (Αποκάλυψη 19:11,13,15).

Η σκηνή του πατήματος των σταφυλιών και λέξεις όπως “θυμός” και “οργή” έχουν προκαλέσει απορίες σε πολλούς που αναρωτιούνται “τι πραγματικά σημαίνει ‘ο Θεός είναι αγάπη’;”. Στο επόμενο κεφάλαιο θα δούμε πως η οργή του Θεού και η καταστροφή των ασεβών αποτελούν πράξεις αγάπης.